

GLISNE | KASINA WIELKA | KASINKA MAŁA | LUBOMIERZ | ŁĘTOWE
ŁOSTÓWKA | MSZANA GÓRNA | OLSZÓWKA | RABA NIŻNA

Mszana Dolna

NASZA GMINA

CZERWIEC 2025 Nr 2 [114] BIULETYN SAMORZĄDOWY | EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

WWW.MSZANA.PL

FOT. MAGDA POLAŃSKA

Uroczysta sesja trzech Rad z okazji 35-lecia samorządu terytorialnego w Polsce STR. 6

Kolejne święto marki lokalnej Zagórzańskie Dziedziny STR. 12

Kobietą dłonią sprawdzały, jak wykorzystać rośliny w rozwoju gospodarstw wiejskich STR. 22

Absolutorium dla Mirosława Cichorza, Wójta Gminy Mszana Dolna

13 czerwca 2025 r., podczas XVII sesji Rady Gminy Mszana Dolna, radni zatwierdzili sprawozdanie finansowe za 2024 rok i udzieli Mirosławowi Cichorzowi, Wójtowi Gminy Mszana Dolna, absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2024 r. Gospodarz Gminy nie uzyskał jednak wotum zaufania. Głosowanie w tej sprawie poprzedziła dyskusja nad Raportem o stanie Gminy Mszana Dolna za rok 2024.

MAGDA POLAŃSKA

Brak wotum zaufania – i co dalej?

Dalej robię swoje. Bo dalej mi się chce – wspierać, działać i rozwijać naszą gminę!

Na początku chcę podziękować Radnym, mojemu Zastępcy – Wacławowi Zoniowi, Pani Skarbnik Monice Marszałik, Sołtysom oraz Pracownikom Urzędu Gminy. Wasze wsparcie i codzienna współpraca mają ogromne znaczenie. Bez Was wykonanie budżetu nie byłoby możliwe. Uzyskane absolutorium to wspólny sukces – efekt naszej rzetelnej pracy.

Ostatnie głosowanie Rady Gminy nad udzieleniem mi wotum zaufania zakończyło się wynikiem negatywnym

– mimo że wykonanie budżetu za ubiegły rok zostało ocenione pozytywnie. To trudna sytuacja, ale nie powód, by się poddawać. Wręcz przeciwnie – traktuję to jako impuls do jeszcze większego zaangażowania.

Dla mnie praca Wójta to nie tylko obowiązek, ale przede wszystkim odpowiedzialność i służba mieszkańcom Gminy Mszana Dolna. Deklaruję otwartość na dialog. Zapraszam do spotkań oraz szczerej, konstruktywnej rozmowy o planowanych inwestycjach. Chcę, by w dyskusji o przyszłości szkół gminnych wzięli udział przedstawiciele różnych środowisk. Razem możemy wypracować rozwiązania, które uratują najmniejsze placówki, poprawią jakość nauczania i pozwolą mądrze gospodarować zasobami.

Zamierzam konsekwentnie podążać obraną ścieżką, bo Gmina Mszana Dolna musi się dynamicznie rozwijać.

W mojej pracy skupiam się na sprawach, które mają realne znaczenie dla mieszkańców. Tworzę nowe projekty, podejmuję wyzwania zaniedbane przez lata. Dobrym przykładem są intensywne starania o zabezpieczenie wody pitnej i budowę gminnej sieci wodociągowej – działania oparte na wiedzy specjalistów i realnych potrzebach mieszkańców.

Nieustannie pracuję też nad uregulowaniem stanów prawnych dróg – to kluczowe, aby móc je remontować i bez przeszkód realizować inwestycje. Spotykam się z mieszkańcami – wszędzie tam, gdzie jestem potrzebny, gdzie pojawiają się pytania, problemy, ale i dobre pomysły.

Równolegle realizujemy wiele inwestycji. Modernizujemy drogi, rozbudowujemy infrastrukturę – w tym nowe chodniki w Kasinie Wielkiej, Rabie Niżnej, Olszówce i na odcinku Mszana Górna – Lubomierz. Rozwijamy sieć kanalizacyjną, projektujemy trasy rowerowe, łączące Mszanę Dolną z Rabą Niżną i Rabką-Zdrój.

Planujemy też inwestycje w bezpieczeństwo, edukację i sport. Powstaje koncepcja Centrum Ratownictwa w Mszanie Górnej, a także hali sportowej z częścią kulturalną i ośrodkiem wspierania rozwoju dzieci na Witowie. W Lubomierzu planujemy Centrum Wsparcia Socjalnego i zagospodarowanie terenów rekreacyjnych. Równocześnie rozwijamy infrastrukturę we wszystkich sołectwach.

To tylko część zadań – tych większych, bardziej widocznych. Codziennie realizujemy dziesiątki mniejszych inicjatyw dla wszystkich grup społecznych, które także są ważne i potrzebne, choć nie zawsze o nich głośno.

Wiem, że nie wszystkim muszą podobać się podejmowane działania. Czasem różnimy się co do priorytetów. Ale proszę Was, Drodzy Mieszkańcy Gminy Mszana Dolna – zaufajcie, że sensem mojego działania jest wyłącznie dobro wspólne. Nigdy nie traktowałem funkcji Wójta jako sposobu na realizację własnych ambicji. To służba – i dopóki będę miał siły, dopóty będę służył.

Na koniec chcę przytoczyć słowa Arystotelesa, które w ostatnim czasie wyjątkowo mocno do mnie przemawiają:

„Jest tylko jeden sposób na uniknięcie krytyki: nic nie robić, nic nie mówić i być nikim.”

Od początku mojej kadencji wyznałem sobie ścieżkę, której będę się trzymał. Chcę współpracować dla dobra Gminy Mszana Dolna.

MIROSŁAW CICHORZ

Wójt Gminy Mszana Dolna

11

26

Sukces drużyny „Adam” podczas XV Rajdu Szlakami Żołnierzy 1. PSP AK

W dniach 6-8 czerwca b. r. w Kasinie Wielkiej odbył się XV Rajd Szlakami Żołnierzy 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK, organizowany przez Instytut Pamięci Narodowej oraz Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych 1. PSP AK.

Po królewsku! Wizyta Zagórzeń na Uniwersytecie Rolniczym

Tuż po świętach, kiedy świat dopiero nabierał rozpędu po wielkanocnym odpoczynku, wczesnym porankiem, 23 kwietnia, grupa Zagórzeń wybrała się do królewskiego miasta, Krakowa.

WYDARZENIA

Wiosna okrągłych rocznic i niegasnącego bólu	4
Uroczysta sesja trzech Rad z okazji 35-lecia samorządu terytorialnego w Polsce	6
Co nowego w inwestycjach	8
Granice Łączą, Nie Dzielią	10
Mitosz nagrodzony za wysokie osiągnięcia sportowe	10
Sukces drużyny „Adam” podczas XV Rajdu Szlakami Żołnierzy 1. PSP AK	11
Kolejne święto marki lokalnej	12
Zagórzeńskie Dziedziny	15
Świętowali z nami	15
Podsumowanie akcji „Sprzątanie Gminy – Wiosna 2025”	17

18

Punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”	17
Bezpieczny azyl dla bezpańskich psów	18
Mali pływacy znów w akcji	19
Program osłony „Na zdrowie seniorze”	20
Dwujęzyczny Maluch	21

Ty decydujesz jak reagujesz!	21
Kobięcą dłoń sprawdzają, jak wykorzystać rośliny w rozwoju gospodarstw wiejskich	22
Po królewsku! Wizyta Zagórzeń na Uniwersytecie Rolniczym	26
„Po górach, dolinach...” – międzypokoleniowa Majówka w Łostówce	29
Dolina Mszanki rozlała się po Kasinie Wielkiej	30
Coś o dawnych pasterzach...	32
Wspieramy nowy Szpital Miejski w Rabce-Zdroju	35
Wręczenie Nagród Wójta Gminy Mszana Dolna za wybitne osiągnięcia sportowe w roku 2024	36
Portrety z pamięci – wspomnienie o Lilian Seymour-Tułasiewicz	38

WWW.MSZANA.PL

Mszana Dolna
NASZA GMINA
BIULETYN SAMORZĄDOWY

Wydawca: Urząd Gminy Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna
tel. 18 331 00 09, 18 331 02 23, 18 331 02 59

Skład i druk: IPRESS STUDIO WWW.IPRESS.PRO

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania nadsyłanych tekstów, ich wyboru do publikacji oraz opatrywania własnymi tytułami.
ISSN 1734-8978

Wiosna okrągłych rocznic i niegasnącego bólu

W 2025 roku przypadają okrągłe rocznice dwóch bolesnych wydarzeń w historii Polski

Obchodzimy 85. rocznicę Zbrodni Katyńskiej, dokonanej wiosną 1940 roku przez sowieckie NKWD na blisko 22 tysiącach obywateli II Rzeczypospolitej Polskiej – w tym oficerach Wojska Polskiego, policjantach, strażnikach granicznych, duchownych, urzędnikach i przedstawicielach inteligencji. Była to jedna z najtragiczniejszych zbrodni dokonanych na polskim narodzie w XX wieku.

Równocześnie przypada 15. rocznica katastrofy smoleńskiej, która miała miejsce 10 kwietnia 2010 roku. W wyniku tej tragedii zginęło 96 osób – wśród nich prezydent Lech Kaczyński z małżonką Marią, ostatni prezydent RP na uchodźstwie Ryszard Kaczorowski, najwyżsi dowódcy wojskowi, parlamentarzyści oraz przedstawiciele duchowieństwa i instytucji państwowych. Delegacja zmierzała wtedy na uroczy-

stości upamiętniające 70. rocznicę Zbrodni Katyńskiej.

Choć dzieli je czas, łączy głęboki żal, pamięć i poczucie narodowej straty. W naszej gminie – jak w całym kraju – wspominamy tych, którzy zginęli z dala od ojczyzny, pełniąc służbę dla niej i dla prawdy.

12 kwietnia w Mszanie Dolnej odbyła się uroczystość poświęcona pamięci zamordowanych przez NKWD w Katyniu, Twerze i Charkowie podczas II wojny światowej oraz członków delegacji prezydenckiego samolotu, który rozbił się 10 kwietnia 2010 roku pod Smoleńskiem.

Samorządy Miasta i Gminy Mszana Dolna oraz Gminy Niedźwiedź wspólnie uczciły rocznicę Zbrodni Katyńskiej oraz katastrofy smoleńskiej. Pod Domem Strażaka w Mszanie Dolnej zebrali się goście oraz poczty sztandarowe szkół, instytucji oraz organizacji, skąd w uroczystym przemarszu udali się

do Kościoła pw. św. Michała Archanioła. W zabytkowym kościele miała miejsce Msza św. koncelebrowana przez proboszcza mszańskiej parafii – ks. dziekana Jana Antoła oraz ks. Jerzego Rażnego, o. Gintera Hulina OFM oraz o. Kacpra Nowakowskiego OFM.

– Ważna jest pamięć, szczególnie dla wydarzeń, o których przez lata nie wolno było mówić – o. Kacper Nowakowski podkreślił rocznicowy charakter zarówno wydarzeń z 1940 – w tym roku mija 85 rocznica zbrodni katyńskiej, jak i tych, które wydarzyły się 15 lat temu – katastrofa smoleńska. Pamiętamy daty, wydarzenia bliskie naszemu sercu – daty narodzin dzieci, czy rocznice ślubu, a daty ważne dla naszego narodu pamiętamy także z dokładną godziną. Także dwudziesta rocznica śmierci Papieża Polaka – Św. Jana Pawła II wyryta jest mocno w sercu z dokładną datą 21: 37. Dlatego pamięć jest tak istotna – nie możemy tego zapomnieć, szczególnie ważnych dat w naszej historii.

W wygłoszonej homilii mocno wybrzmiały również słowa, które nawiązywały do obecnych na wielu sztandarach słowach „Bóg, Honor, Ojczyzna” – *niech one nie będą widoczne tylko na sztandarach, ale także w naszych sercach. Ważne jest by te słowa towarzyszyły każdemu z nas, a nie tylko służbom mundurowym.*

Oprawę muzyczną Eucharystii zapewnili Orkiestra Dęta OSP z Mszany Dolnej wraz z kapelmistrzem Piotrem Ratajem oraz Chór Męski im. ks. Józefa Hajduka pod dyrekcją Piotra Wójcika.

W obchodach wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, wśród których znaleźli się Burmistrz Miasta Mszana Dolna Agnieszka Orzeł, Wójt Gminy Mszana

na Dolna Mirosław Cichorz, Wójt Gminy Niedźwiedź Rafał Rusnak, Przewodnicząca Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej Agnieszka Sasal, Przewodniczący Rady Gminy Jan Chorągwicki, Joanna Barnowska Wiceprzewodnicząca Rady Gminy Mszana Dolna, Anna Ogiela Wiceprzewodnicząca Rady Gminy, także radni gmin wszystkich trzech samorządów. Powiat Limanowski reprezentowali: Ewa Filipiak Wicestarosta Limanowski, Grzegorz Wójcik Wiceprzewodniczący Rady Powiatu oraz Marcin Dziedzina Radny Powiatu Limanowskiego, ponadto obecne były de-

legacje i poczty sztandarowe lokalnych instytucji i organizacji.

Krakowski Oddział Instytutu Pamięci Narodowej, który objął patronat honorowy nad wydarzeniem reprezentował Dawid Terelak. W uroczystościach uczestniczyli przedstawiciele służb mundurowych: chorąży Grzegorz Cichański z 114. Batalionu Lekkiej Piechoty w Limanowej, st. bryg. Krzysztof Hybel Zastępca Komendanta Państwowej Straży Pożarnej w Limanowej, nadkom. Wiesław Czamara Komendant Komisariatu Policji w Mszanie Dolnej, członkowie Związku Strzeleckiego „Strzelec” dzia-

lającego przy Zespole Szkół Techniczno-Informatycznych w Mszanie Dolnej oraz Maltańska Służba Medyczna.

Po zakończeniu uroczystości w kościele, zebrani udali się do Parku Miejskiego im. Rodziny hr. Krasińskich, gdzie miały miejsce dalsze obchody, poprowadzone przez Zbigniewa Jarosza Dyrektora Zespołu Szkoły i Przedszkola nr 2 w Kasinie Wielkiej. Delegacja Strzelców wciągnęła flagę na maszt, odśpiewano hymn państwowy, Katyński Apel Poległych odczytał dowódca Strzelców Bogdan Schmidt, a modlitwę za zmarłych odmówił Ks. Proboszcz Jan Antoń. Następnie głos zabrali przedstawiciele władz oraz zaproszeni goście. W imieniu europoły Arkadiusza Mularczyka okolicznościowe podziękowanie przekazał na ręce Burmistrz Miasta jego asystent Damian Walczyk, również poseł Barbara Bartuś wystosowała okolicznościowy adres. Obecny był Konrad Kucharzak reprezentujący posła Ryszarda Wilka. Obchody uświetnili uczniowie z Zespołu Placówek Oświatowych w Rabie Niżnej, którzy zaprezentowali program artystyczny przygotowany pod opieką dyrektora Katarzyny Wacławik. Poszczególne delegacje składały wiązanki i znicze pod pomnikiem katyńskim, a ostatnim punktem uroczystości była wojskowa, sycąca grochówka.

Wszystkim uczestnikom uroczystości dziękujemy za obecność.

AGNIESZKA JÓZEFIAK-LEWANDOWSKA
Fot. archiwum Urzędu Gminy Mszana Dolna

Uroczysta sesja trzech Rad z okazji 35-lecia samorządu terytorialnego w Polsce

4 czerwca 2025 r. w Mszanie Dolnej odbyła się wyjątkowa, wspólna sesja Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej, Rady Gminy Mszana Dolna oraz Rady Gminy Niedźwiedź, zorganizowana z okazji 35-lecia odrodzenia samorządu terytorialnego w Polsce – wydarzenia, które zapoczątkowało nową erę demokracji lokalnej i oddało decyzyjność w ręce mieszkańców.

Obchody rozpoczęła uroczysta Msza Święta, odprawiona przez Ks. Dziekana Jana Antoła, który w pięknym i poruszającym kazaniu przypomniał o wartościach, jakie powinny towarzyszyć samorządowcom – odpowiedzialności, służbie publicznej i trosce o dobro wspólne.

W dalszej części, podczas sesji, podkreślano znaczenie reformy samorządowej z 1990 roku, a także drogę, jaką przeszły nasze wspólnoty lokalne przez ostatnie 35 lat. Na sali obecni byli radni, sołtysi, wójtowie, wice wójtowie, skarbnicy i sekretarze wszystkich kadencji od 1990 roku – osoby, któ-

re przez dziesięciolecia z oddaniem budowały lokalne struktury i rozwijały nasze gminy.

Gospodarzami uroczystości byli:

- Agnieszka Orzeł – Burmistrz Miasta Mszana Dolna,
- Mirosław Cichorz – Wójt Gminy Mszana Dolna,
- Rafał Rusnak – Wójt Gminy Niedźwiedź.

Sesji przewodniczyli:

- Agnieszka Sasal – Przewodnicząca Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej,
- Stanisław Anotsz – Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej,
- Jan Chorągwicki – Przewodniczący Rady Gminy Mszana Dolna,
- Joanna Barnowska – Wiceprzewodnicząca Rady Gminy Mszana Dolna,
- Andrzej Wielowski – Przewodniczący Rady Gminy Niedźwiedź,
- Anna Ogiela – Wiceprzewodnicząca Rady Gminy Niedźwiedź.

Wystąpienia byłych samorządowców: Wójta Tadeusza Pałali, Burmistrza Józefa Kowalczyka oraz Wójta Janusza Potaczka – wypełnione wspomnieniami i osobistymi refleksjami przypominały o tym, jak trudne, ale i ważne były początki bu-

dowania samorządności po 1990 roku. Ich słowa były nie tylko hołdem dla historii, ale też inspiracją dla przyszłych pokoleń. We wspomnieniach przywołali również Wójta śp. Stanisława Potaczka.

Michał Wójcik wygłosił znakomity wykład na temat 35-lecia samorządu terytorialnego w Polsce, ukazując nie tylko tło historyczne, ale i ogromną wartość reformy, która trwale zmieniła funkcjonowanie naszych lokalnych społeczności.

Wśród zaproszonych gości znaleźli się również przedstawiciele samorządu powiatowego:

- Ewa Filipiak – Wicestarosta Limanowski,
- Radni Powiatu Limanowskiego: Jadwiga Cichańska, Marcin Dziedzina, Grzegorz Wójcik, Helena Kania
- Przewodniczący Rady Powiatu Limanowskiego – Józef Pietrzak.

Występ uczniów Szkoły Muzycznej I stopnia w Niedźwiedziu dodał wydarzeniu wzruszającego charakteru, a jego ukoronowaniem był wyjątkowy moment, utwór Franka

Sinatory „My Way” w wykonaniu nauczycieli tejże szkoły, który w sposób symboliczny i niezwykle poruszający zakończył uroczystość. Ten ponadczasowy utwór opowiadający o dumie z dobrze przebytej drogi idealnie wpisał się w atmosferę refleksji i wdzięczności za 35 lat samorządowej historii.

Podczas sesji wielokrotnie podkreślano znakomitą współpracę trzech sąsiadujących samorządów: Miasta Mszana Dolna, Gminy Mszana Dolna oraz Gminy Niedźwiedź, które mimo swoich różnic, od lat wspólnie działają dla dobra mieszkańców, realizując wspólne cele i inwestycje.

35 lat samorządu terytorialnego to nie tylko jubileusz, to historia budowana przez ludzi, dla ludzi. To święto wspólnoty, oddania, demokracji i lokalnej odpowiedzialności. Dziękujemy wszystkim, którzy przez lata tworzyli i wciąż tworzą ten fundament naszej małej ojczyzny.

EWELINA DZIEDZINA

Co nowego w inwestycjach?

Ruszyła rozbudowa drogi gminnej w Kasinie Wielkiej

W dniu 30 kwietnia 2025 roku Gmina Mszana Dolna podpisała umowę na realizację ważnej inwestycji infrastrukturalnej – rozbudowę drogi gminnej nr 604301K na trasie „Kasina Wielka – Szymony – Gruszowiec”.

Wykonawcą zadania zostało konsorcjum firm: PROFEXIM Sp. j. oraz BILDEX.

W maju nastąpiło przekazanie stosownej dokumentacji wykonawcy oraz inspektorowi, co oznacza rozpoczęcie prac, które obejmą modernizację dwóch odcinków drogi: od torów kolejowych na osiedlu Adamy do osiedla Szymony (na długości około 1,45 km), a także od osiedla Drągi do osiedla Skowronki, aż do granicy lasu (około 600 metrów).

Zakres prac jest szeroki i obejmuje m.in. przebudowę dwóch dużych przepustów drogowych, jednego średniego oraz kilku mniejszych przepustów pod drogą. Szerokość nowej nawierzchni będzie zróżnicowana – od 3,5 do 5,0 metrów, a w niektórych miejscach osiągnie nawet 6,2 metra, co znacząco poprawi komfort i bezpieczeństwo przejazdu.

W ramach inwestycji przebudowane zostanie skrzyżowanie z drogą krajową nr 28 oraz powstanie nowe skrzyżowanie na osiedlu Drągi – z dodatkowymi zatokami autobusowymi. To ważne rozwiązanie komunikacyjne zarówno dla mieszkańców, jak i osób dojeżdżających do pracy czy szkoły.

Nie zabraknie również nowoczesnych udogodnień – na całej modernizowanej trasie wybudowane zostanie oświetlenie uliczne, które poprawi bezpieczeństwo po zmroku.

Dodatkowo, w ramach robót budowlanych przewidziana jest przebudowa sieci gazowej oraz infrastruktury teletechnicznej na osiedlach Chęcie i Burdziany.

Całkowity koszt inwestycji to 10 438 792,86 zł, z czego aż 8 000 000 zł stanowi dofinansowanie pozyskane z rządo-

wego programu „Polski Ład” jeszcze za kadencji poprzedniego wójta – Bolesława Żaby.

To jednak nie koniec planów – w bieżącej kadencji planujemy dokończyć modernizację tej trasy aż do znanego miejsca, jakim jest Bar „Pod Cyckiem”.

Kolejna droga w Łętowie wyremontowana!

Gmina Mszana Dolna nie zwalnia tempa w realizacji inwestycji drogowych. 19 maja 2025 roku dokonano odbioru końcowego prac związanych z remontem drogi gminnej nr 604322K Mszana Górna – Zagrody – Łętowe – Podgronie w miejscowości Łętowe.

Zadanie zostało zrealizowane przez Przedsiębiorstwo Drogowo-Mostowe „LIMDROG” Sp. z o.o. z Limanowej. Łączna war-

Odbiór końcowy drogi gminnej w Łętowie

tość inwestycji wyniosła 221 273,93 zł, z czego aż 132 764,00 zł pochodziło z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg.

Dzięki przeprowadzonym pracom mieszkańcy zyskali nową, bezpieczniejszą i bardziej komfortową nawierzchnię drogową. Dodatkowo, jeszcze w tym roku planowane jest

wykonanie odwodnienia, które poprawi trwałość i funkcjonalność zmodernizowanego odcinka.

To kolejny krok w kierunku poprawy infrastruktury drogowej w naszej gminie!

Gminny Wodociąg – Etap I Zakończony

Naukowcy z AGH opracowali dokument kluczowy dla rozwoju sieci wodociągowej.

26 maja 2025 r. wójt gminy Mszana Dolna spotkał się ze specjalistami z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie – dr Katarzyną Wątor oraz dr. inż. Robertem Zdechlikiem – którzy przygotowali dla Gminy Mszana Dolna dokument pt. „Środowiskowe uwarunkowania możliwości eksploatacji

wód podziemnych do celów komunalnych w Gminie Mszana Dolna”.

Opracowanie to stanowi pierwszy, niezwykle ważny etap na drodze do stworzenia koncepcji wodociągu na terenie naszej gminy. Jego celem jest umożliwienie budowy sieci wodociągowej zasilanej z lokalnych zasobów wód podziemnych.

REFERAT INWESTYCJI I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

GMINNY PUNKT KONSULTACYJNY DO SPRAW UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY

Zapraszamy do korzystania z bezpłatnego poradnictwa

DNI TYGODNIA	PSYCHOLOG telefon dostępny w czasie trwania dyżuru: 18 33 19 810	PSYCHOTERAPEUTA SPECJALISTA TERAPII UZALEŻNIEŃ telefon dostępny w czasie trwania dyżuru: 18 33 19 810	KONSULTANT KRYZYSOWY SPECJALISTA W ZAKRESIE PRACY Z OSOBAMI DOŚWIADCZAJĄCYMI PRZEMOCY DOMOWEJ telefon dostępny w czasie trwania dyżuru: 18 33 19 813	PRZEDSTAWICIEL GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH SPECJALISTA W ZAKRESIE PRACY Z OSOBAMI DOŚWIADCZAJĄCYMI PRZEMOCY DOMOWEJ telefon dostępny w czasie trwania dyżuru: 18 33 19 810	PRACOWNIK SOCJALNY Tel. 18 33 10 541
Poniedziałek		15.30 – 18.30		10:00 – 14:00	od poniedziałku do piątku w godzinach pracy Urzędu Gminy Mszana Dolna 7.30 – 15.30 w czwartki w godzinach: 10.00 – 18.00 Pokój nr 4 (parter)
Wtorek	15.30 – 18.30			10:00 – 14:00	
Środa			15.30 – 17.30	10:00 – 14:00	
Czwartek				10:00 – 14:00	
Piątek				10:00 – 14:00	

Urząd Gminy Mszana Dolna ul. Spadochroniarzy 6, pokoje nr 1 i 2 (parter), tel. 18 33 19 810

Granice Łączą, Nie Dzielią – Wspólny Projekt Gmin Przygranicznych w Ramach Interreg

Dnia 5 maja 2025 r. odbyło się spotkanie przedstawicieli samorządów Gminy Mszana Dolna oraz Gminy Lendak w ramach programu Interreg Euroregion Tatry. Ponieważ „Priorytet 3” wspiera kulturę, turystykę i kreatywność na polsko-słowackim pograniczu, a projekty w ramach programu pomagają rozwijać dziedzictwo kulturowe, wzmacniać atrakcyjność regionów i budować nowe inicjatywy turystyczne, rozmawialiśmy o wspólnych działaniach na rzecz rozwoju przestrzeni twórczej i zwiększenia atrakcyjności regionów przygranicznych. Z radością rozpoczynamy nową współpracę, która pozwoli nam dzielić się doświadczeniami, wzajemnie inspirować, odkrywać bogactwo naszych tradycji i kultury oraz pozyskiwać na to wszystko dodatkowe fundusze.

EWELINA DZIEDZINA, fot. Łukasz Baran

Miłosz nagrodzony za wysokie osiągnięcia sportowe

Niezwykłe utalentowany skoczek narciarski, Miłosz Malarz z Mszany Górnej, odebrał nagrodę Wójta Gminy Mszana Dolna za wysokie osiągnięcia sportowe w ciągu roku 2024 r.

Mirosław Cichorz wręczył mu to wyróżnienie uroczystie, w obecności radnych, sołtysów i gości zebranych na XVII sesji Rady Gminy Mszana Dolna, 13 czerwca 2025 r.

Miłosz Malarz jest uczniem VIII klasy Szkoły Podstawowej nr 2 w Zespole Szkoły i Przedszkola w Mszanie Górnej. Jego pasją są skoki narciarskie. Jest zawodnikiem Klubu Sportowego „RUTKOW-SKI” w Skrzypnem. Trenuje pod kierunkiem Łukasza Rutkowskiego w Polsce oraz na zgrupowaniach zagranicznych.

W ciągu roku 2024 osiągnął bardzo wysokie wyniki sportowe w dyscyplinie. Do najważniejszych z nich zaliczyć należy:

- 1 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2023/2024 skoki narciarskie – chłopiec starszy; Zakopane, 06.01.2024r.
- 1 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2023/2024 skoki narciarskie – chłopiec starszy; Zakopane, 07.01.2024r.
- 1 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2023/2024 skoki narciarskie – chłopiec starszy; Zakopane, 09.02.2024r.
- 1 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2023/2024

skoki narciarskie – chłopiec starszy; Zakopane, 10.02.2024r.

- 1 miejsce, ORLEN CUP 2023/2024 skoki narciarskie – chłopiec starszy; Szczyrk, 08.03.2024r.
- 1 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2023/2024 skoki narciarskie – chłopiec starszy; Szczyrk, 09.03.2024r.
- 1 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2024/2025 skoki narciarskie – młodziak; Zakopane, 09.08.2024r.
- 1 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2024/2025 skoki narciarskie – młodziak; Zakopane, 10.08.2024r.
- 1 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2024/2025 skoki narciarskie – młodziak; Szczyrk, 06.09.2024r.
- 2 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2024/2025 skoki narciarskie – młodziak; Szczyrk, 07.09.2024r.
- 2 miejsce ORLEN CUP 2024/2025 skoki narciarskie – młodziak; Szczyrk, 11.10.2024r.
- 2 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2024/2025 skoki narciarskie – młodziak; Zakopane, 16.12.2024r.
- 2 miejsce w zawodach ORLEN CUP 2024/2025 skoki narciarskie – młodziak; Zakopane, 17.12.2024r.

MAGDA POLAŃSKA

Sukces drużyny „Adam” podczas XV Rajdu Szlakami Żołnierzy 1. PSP AK

W dniach 6-8 czerwca b. r. w Kasinie Wielkiej odbył się XV Rajd Szlakami Żołnierzy 1. Pułku Strzelców Podhalańskich AK, organizowany przez Instytut Pamięci Narodowej oraz Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznych 1. PSP AK.

W wydarzeniu wzięło udział ponad 180 uczestników z całej Polski, którzy rywalizowali w wymagających zadaniach sprawdzających wiedzę, wytrzymałość i umiejętności przetrwania. **Honorowy patronat nad rajdem objął Mirosław Cichorz, Wójt Gminy Mszana Dolna**, a gospodarzem wydarzenia był **Zbigniew Jarosz, dyrektor Zespołu Szkoły i Przedszkola nr 2 w Kasinie Wielkiej**, który aktywnie wspierał organizację rajdu i uczestników.

Dzień 1 – Wędrówka przez Ciecień

Pierwszego dnia uczestnicy wyruszyli ze Szczyrzycza do szkoły w Kasinie Wielkiej, pokonując ponad 20 km trudnej trasy. Największym wyzwaniem było zdobycie góry Ciecień. Po drodze młodzież spotykała „niemieckie patrole”, którym musiała przedstawiać wiarygodne alibi, aby uniknąć zatrzymania. Partyzanci sprawdzali ich wiedzę historyczną i uczyli technik przetrwania w lesie, a żołnierze Wojska Polskiego przeprowadzili ćwiczenia fizyczne, dbając o kondycję uczestników.

Dzień 2 – Taktyka partyzancka i pierwsza pomoc

Drugiego dnia uczestnicy wyruszyli ze szkoły w Kasinie Wielkiej w kierunku Gruszowca, przez górę Ćwilin. Partyzanci uczyli ich rozpoznawania alianckich samolotów oraz odbioru rzutu zaopatrzenia. Szczególnie cennym punktem było szkolenie z udzielania pierwszej pomocy, prowadzone przez żołnierzy Wojska Polskiego. Uczestnicy ćwiczyli opatrywanie złamań oraz konstruowanie noszy w trudnym, górskim terenie. Kolejnym wyzwaniem było przeprowadzenie zasadzek leśnych na oddziały wroga, do czego wykorzystano repliki broni używanej podczas II wojny światowej. Pod koniec dnia grupy musiały zmierzyć się z „radzieckimi partyzantami”, którzy próbowali wydobyć informacje o polskich oddziałach.

Dzień 3 – Zakończenie i sukces drużyny „Adam”

W rywalizacji świetnie spisały się dwie drużyny z **Zespołu Szkoły i Przedszkola nr 2 w Kasinie Wielkiej** – „Adam” **zdołał pierwsze miejsce**, a „Mały” **uplasował się na 10. pozycji**.

Rajd zakończył się uroczystą Mszą świętą w kościele w Kasinie Wielkiej. Organizatorzy podkreślili wysoki poziom rywalizacji oraz ogromne zaangażowanie uczestników.

Gratulujemy wszystkim, a szczególnie zwycięskiej drużynie „Adam”!

PIOTR PATALITA

Kolejne święto marki lokalnej Zagórzańskie Dziedziny

To była już czwarta Gala Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny – wielkie święto tych, którzy otrzymali prawo do posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny, mieszkańców Ziemi Zagórzańskiej zaangażowanych w promocję regionu przez wysokiej jakości produkty lokalne, usługi i inicjatywy.

Honory gospodarza uroczystości pełnił Mirosław Cichorz, Wójt Gminy Mszana Dolna, koordynator Zagórzańskich Dziedzin, który wręczał również certyfikaty i statuetki mieszkańcom Gminy Mszana Dolna oraz Gminy Wiśniowa (miejscowości Węglówka). Mieszkańcy stolicy Zagórzan swoje wyróżnienia odebrali z rąk Agnieszki Orzeł, Burmistrz Miasta Mszana Dolna, zaś Rafał Rusnak, Wójt Gminy Niedźwiedź przekazał certyfikat i statuetkę „swoim”.

Zagórzańskim władarzom w tym podniosłym momencie towarzyszyli na scenie również członkowie Kapituły Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny: Marek Panek – Przewodniczący, dr Katarzyna Ceklarz – Wiceprzewodnicząca, Olga Gałek oraz ks. Jan Zajac.

Wręczenie certyfikatów i statuetek potwierdzających wysoką jakość produktów, usług i inicjatyw ściśle związanych

z Regionem Zagórzańskim było najważniejszym momentem wydarzenia.

Dumne grono użytkowników Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny wzbogaciło się o osoby i podmioty, do których należała ta uroczystość:

- **Stowarzyszenie Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrlem** (Rodzina Kościelniaków: Monika, Józef, Dorota, Marianna, Adrian, Grzegorz), które otrzymało przedłużenie prawa do użytkowania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny na inicjatywę – Zagórzanie – to brzmi dumnie! – promocja i pielęgnowanie wartości kultury zagórzańskiej, a w tym roku uzyskało prawo do używania Znak na usługę: Warsztaty taneczno – muzyczne Pieca zadym nie troncojcie;

- **Młodzieżowy Ośrodek Rekolekcyjno – Rekreacyjny na Śnieżnicy** (reprezentowany przez ks. Dariusza Czapnika, Dyrektora i Ewelinę Jurkowską – Kierownik), któremu na mocy uchwały Kapituły przedłużono prawo do używania Znak na usługę gastronomiczno – hotelarską połączoną ze sprzedażą pamiątek w Młodzieżowym Ośrodku na Śnieżnicy;

- **Monikę Kubik**, której usługa: warsztaty Gorczańskie sery – smak zagórzańskiej tradycji otrzymała przedłużenie

prawa do użytkowania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny;

- **Józef Potaczek**, której przedłużenie prawa do używania Znak przyznano na usługę – warsztaty Lalka – kukielka zagórzańska zabawka;

- **Zofię Piętoń**, której produkt Wyroby koronczarskie, szydełkowe uzyskały przedłużenie prawa do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny;

- **Wytwórnę Mrożonek Małą Gastronomię „Sma-kosz”** (reprezentowaną przez Kingę i Macieja Komenzów, właścicieli), która uzyskała przedłużenie prawa do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na trzy produkty: Nadziane piyrog z borówkami, Nadziane piyrog z mięsem oraz Nadziane uszka z mięsem;

- **Barbarę Węglarz**, której produkt Sznurkowe Perełki – robótki ręcznie dziergane (koszyki ze sznurka bawełnianego, koszyki z przędzy bawełnianej, maskotki, kocyki dziecięce, czapki, szaliki, torebki, breloczki, ozdoby świąteczne, elementy dekoracyjne, skarpety, opaski, a także boxy dla niemowląt) został objęty przedłużonym prawem do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny;

- **Joannę Węglarz**, która uzyskała przedłużenie prawa do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na produkt Sznurkowe Perełki – robótki ręcznie dziergane (koszyki ze sznurka bawełnianego, koszyki z przędzy bawełnianej, maskotki, kocyki dziecięce, czapki, szaliki, torebki, breloczki, ozdoby świąteczne, elementy dekoracyjne, skarpety, opaski czy też boxy dla niemowląt);

- **Pasiekę u Piotra Woźniaka z Koniny**, reprezentowaną tego dnia przez Monikę Woźniak, która przedłużenie prawa

oraz Żurek zagórzański uzyskały przedłużenie prawa do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny;

- **Grzegorza Kubowicza**, któremu wręczono certyfikat potwierdzający przedłużenie prawa do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na usługę Zagórzański Informator Turystyczny;

- **Bartosza Gocala** (również radnego Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej), który uzyskał przedłużenie prawa do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na usługę Pod skrzydłami Anioła – spacer po kościele pod wezwaniem świętego Michała Archanioła w Mszanie Dolnej;

- **Folwark Starą Winiarnię**, którego właściciele, Anna i Andrzej Majchrzakowie, odebrali certyfikat potwierdzający prawo do posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny w odniesieniu do usługi Restauracja i Hotel Folwark Stara Winiarnia, Punkt Sprzedaży Produktów Regionalnych, Karta Dań Zagórzańskich;

- **Gabriele Struzik – Łabuz**, która uzyskała prawo do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na produkty: Obrazki rysowane kredkami z przedstawieniami zwierząt i pejzaży Beskidu Wyspowego i Górców; Biżuteria z elementami drewnianymi; Ręcznie malowane szklane bombki choinkowe z wizerunkami drewnianych chat i zabudów oraz budynków charakterystycznych dla terenów Górali Zagórzańskich oraz na usługę Półka na produkty posiadające Znak Promocyjny Zagórzańskie Dziedziny w sklepie „Nie z Galerii. Rękodzieło z Gór”. Razem z nią certyfikat i statuetkę odebrała Anna Burba, twórca sklepiu „Nie z Galerii. Rękodzieło z Gór”;

Wręczenie certyfikatów i statuetek potwierdzających wysoką jakość produktów, usług i inicjatyw ściśle związanych z Regionem Zagórzańskim było najważniejszym momentem wydarzenia.

do posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny otrzymała na dwa produkty: Miód ze spadzi iglastej z Pasieki u Piotra Woźniaka z Koniny oraz Świecę – Gromnicę. Właściciele Pasieki uzyskali także prawo do używania Znak na nowy produkt w swej ofercie: Miód wielokwiatowy z Pasieki u Piotra Woźniaka z Koniny;

- **Józefa Bierowca**, świętującego tę podniosłą chwilę razem z żoną, Anną, któremu przedłużono prawo do posługiwania się Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny na dwa produkty: Miód ze spadzi iglastej z Pasieki Przygórze nr 248 oraz Miód wielokwiatowy z Pasieki Przygórze nr 248. Józef Bierowiec otrzymał również certyfikat marki na dwa nowe produkty, czyli Miód mniszkowy z Pasieki Przygórze nr 248, a także Miód ze spadzi liściastej z Pasieki Przygórze nr 248;

- **Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe „Podhale”**, które reprezentowali: Janusz Matoga, Prezes Zarządu oraz Monika Antosz. Dwa produkty tej firmy: Ocet spirytusowy

- **Malwinę Całkę-Palczewską** – Wicedyrektor Krakowskiego Szkolnego Ośrodka Sportowego oraz **Annę Michałek** – kierowniczkę Bazy Szkoleniowo-Wypoczynkowej „Lubogoszcz” w Kasince Małej. Ośrodek uzyskał Znak Promocyjny Zagórzańskie Dziedziny na usługę Oferta turystyczna w Bazie Szkoleniowo-Wypoczynkowej *Lubogoszcz* w Kasince Małej;

- **Jana Filipiaka**, który uzyskał prawo do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na produkt pod nazwą Produkty reklamowe z motywem zagórzańskim (kubki, torby, czapki, odzież i wiele innych...);

- **Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich z Olszówki** (na uroczystości reprezentowały go: Halina Kołodziej, Prezes, Czesława Potaczek, Beata Potaczek, Maria Potaczek), które uzyskało prawo do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na usługę Zagórzańskie cejco – warsztaty tradycyjnych ozdób świątecznych;

- **Koło Gospodyń Wiejskich Łętowe** (do celebracji markowych chwil dołączyły: Barbara Tromiczak, Przewodnicząca; Józefa Węglarz, Wiceprzewodnicząca; Danuta Węglarz, Danuta Babuśka, Maria Babuśka, Anna Tęczar, Edyta Tromiczak, Aneta Węglarz, Elżbieta Palac, Justyna Babuśka, Stanisława Niedojad i Agata Florek), które uzyskało prawo do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na usługę Zagórzańskie smaki – warsztaty gotowania tradycyjnych potraw kuchni zagórzańskiej;

- **Monikę Kołodziej**, prowadzącą Cukiernię Babeczka;

uzyskała ona prawo do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na trzy produkty: Pierniczki świąteczne, Ciasto drożdżowe z owocami oraz Makowiec zawijany;

- **Zdzisława Potaczka**, który uzyskał prawo do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na usługę Uloterapia w Pasiece u Zdzicha oraz na produkt Świece z wosku pszczelego.

Prawo do używania Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny na usługę: Punkt sprzedaży produktu lokalnego oraz Zagórzańska księgarenka otrzymało również **Centrum Edukacji i Rozwoju eMKa**, jednak z przyczyn osobistych jego właściciele nie mogli odebrać w tym dniu certyfikatu i statuetki.

Świętowali za to, razem z całym tym licznym gronem, inni użytkownicy znaku zagórzańskiej marki lokalnej: Dominika Duda – Nalepa, przedstawicielka Janda Resort & Conference oraz Ewelina Paweł Widziszowie vel Drewniane cuda z Kasinki.

Organizatorem wydarzenia było Koło Gospodyń Wiejskich Łętowe, a jego współorganizatorem partnerzy i kreatorzy Zagórzańskich Dziedzin.

Partnerem IV Gali Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny jest Województwo Małopolskie.

Patronat honorowy nad tym wydarzeniem objął Pan Łukasz Smółka, Marszałek Województwa Małopolskiego.

Patronat medialny przyjęły lokalne portale informacyjne: Gorce24 oraz Limanowa.in.

MAGDA POLAŃSKA

Świętowali z nami

IV Gala Znaku Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny nie miałyby tak uroczystego charakteru, gdyby nie uczestniczący w uroczystości goście.

Wydarzenie to uczcili licznie przybyli przyjaciele i sympatycy Zagórzańskich Dziedzin, wśród których wymienić należy:

- prof. dr hab. Wioletę Knapik z Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, Katedry Statystyki i Polityki Społecznej, Wydziału Rolniczo – Ekonomicznego
- Ewę Filipiak – Wicestarostę Limanowskiego
- Annę Pękałę – Burmistrza Miasta Mszana Dolna w latach 2018 – 2024
- Agnieszkę Orzeł – Burmistrza Miasta Mszana Dolna
- Rafała Rusnaka – Wójta Gminy Niedźwiedź
- Justynę Łabuz – Sekretarza Gminy Niedźwiedź
- Marię Majdę, radną Rady Gminy Mszana Dolna
- członków Kapituły Znaku Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny: Marka Panka – Przewodniczącego, dr Katarzynę Ceklarz – Wiceprzewodniczącą, Olgę Gałek – „matkę” wielu marek lokalnych w całej Polsce! (która na uroczystość przybyła z mężem, Marcinem) oraz ks. Jana Zajacę
- Andrzeja Dębskiego – Dyrektora Zespołu Szkół Techniczno – Informatycznych w Mszanie Dolnej
- Annę Tobiasz – Kierownika Działu Rozwoju Obszarów Wiejskich Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Karniowicach oraz Pawła Zwonka z tej instytucji
- Karolinę Bobę i Michała Wnęka z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, oddział w Krakowie
- Małgorzatę Piecuch – Dyrektora Biura LGD Beskid Gorlicki, przedstawicielkę Marki Lokalnej KARPATING
- Renatę Stelmach, Prezesa Fundacji Po Zdrowie do Natury, przedstawicielkę Marki Lokalnej Miodny Szlak
- Rafała Wójtowicza, Prezesa PTTK Rabka oraz Joannę Miśkowiec, Wiceprezesa tego Oddziału
- Kordiana Habela, właściciela „Barciak – pasieki beskidzkiej” oraz Mateusza Kulę vel LeśnikNaTropie, Przedstawicieli Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Krzeszowice
- Jana Wojciarczyka – Prezesa Związku Podhalan Oddział w Lubomierzu

– Pawła Kołodzieja – szefa kuchni Szapo ba pizzerii i Restauracji Dzikie Smardz w Kasince Małej, uczestnika programów kulinarnych z Mikołajem Rejem

– Józefa Nieckulę – Sołtysa Lubomierza

– Janinę i Stanisława Jakubiaków

– Michalinę i Stanisława Rysiów

– Rafała Nowaka – najbardziej znanego zagórzańskiego kucharza

– Rafała Łukasika – właściciela firmy Janosik Event

partnerów i kreatorów Zagórzańskich Dziedzin, a wśród nich:

– dr inż. Janusza Tomaszewicza – Dyrektora Gorczańskiego Parku Narodowego oraz jego żonę, Krystynę Popko – Tomaszewicz

– Elżbietę Ciężadlik – Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Mszanie Dolnej z siedzibą w Kasinie Wielkiej

– Marię Knapczyk

– Stanisławę i Jana Blecharczyków

– Janinę Ziemianin

– Klaudię Gawronek

– Piotra Kuczaję – redaktora portalu Gorce24

zaprzyjaźnionych z Zagórzańskimi Dziedziny blogerów:

– Małgorzatę i Jerzego Maciołów z portalu turystycznego Góry dla Ciebie

– Karolinę i Filipa Mleczków, prowadzących profile w SM Pora na wycieczkę, którzy w tym dniu przeżywali również swoje osobiste święto – rocznicę ślubu!

– Monikę Kądziołkę prowadzącą profile i blog Mamo, a daleko jeszcze?

– Justynę Soból vel Odkrywając Beskidy

– Agnieszkę Kańską, prowadzącą profil aga_on_the_go

użytkowników Znaku Promocyjnego Zagórzańskie Dziedziny:

– Stowarzyszenie Miłośników Kultury Góralskiej Pod Cyrylom (Rodzina Kościelniaków: Monika, Józef, Dorota, Marian, Adrian, Grzegorz)

– Młodzieżowy Ośrodek Rekolekcyjno – Rekreacyjny na Śnieżnicy (reprezentowany przez ks. Dariusza Czapnika, Dyrektora i Ewelinę Jurkowską – Kierownik)

– Monikę Kubik vel Zagórzańska Tradycja Sery Podpuszczkowe

– Józefę Potaczek

– Zofię Piętoń

– Wytwórnię Mrożonek Małą Gastronomię „Smakosz” (reprezentowaną przez Kingę i Macieja Komenzów, właścicieli)

– Barbarę Węglarz i Joannę Węglarz – Sznurkowe Perełki

– Pasiękę u Piotra Woźniaka z Koniny, reprezentowaną tego dnia przez Monikę Woźniak

– Józefa Bierowca, świętującego tę podniosłą chwilę razem z żoną, Anną

– Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowego „Podhale”, którego reprezentowali: Janusz Matoga, Prezes Zarządu oraz Monika Antosz

– Grzegorza Kubowicza, naszego Zagórzańskiego Informatora Turystycznego

– Bartosza Gocała (również radnego Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej)

– Folwark Starą Winiarnię, którego reprezentowali właściciele, Anna i Andrzej Majchrzakowie

– Gabrielę Struzik – Łabuz (Elondi) oraz Annę Burbę (Nie z Galerii)

– Malwinę Całkę – Palczewską – Wicedyrektor Krakowskiego Szkolnego Ośrodka Sportowego oraz Annę Michałek – kierowniczkę Bazy Szkoleniowo-Wypoczynkowej „Lubogoszcz” w Kasince Małej

– Jana Filipiaka vel PanDa haftowanie, znakowanie i więcej...

– Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich z Olszówki (na uroczystości reprezentowały go: Halina Kołodziej, Prezes, Czesława Potaczek, Beata Potaczek, Maria Potaczek)

– Koło Gospodyń Wiejskich Łętowe (do celebracji markowych chwil dołączyły: Barbara Tromiczak, Przewodnicząca; Józefa Węglarz, Wiceprzewodnicząca; Danuta Węglarz, Danuta Babuśka, Maria Babuśka, Anna Tęczar, Edyta Tromiczak, Aneta Węglarz, Elżbieta Palac, Justyna Babuśka, Stanisława Niedojad i Agata Florek)

– Monikę Kołodziej, prowadzącą Cukiernię Babeczka

– Zdzisława Potaczka (Pasięka u Zdzicha)

– Dominikę Dudę – Nalepę, przedstawicielkę Janda Resort & Conference

– Ewelinę i Pawła Widziszów vel Drewniane cuda z Kasinki

– pracowników Urzędu Gminy Mszana Dolna oraz Urzędu Miasta Mszana Dolna.

– *Wszystkim bez wyjątku jesteśmy wdzięczni za przyjęcie zaproszenia do wspólnego świętowania, to dla nas najwyższe wyróżnienie, honor i zaszczyt* – podkreślają organizatorzy uroczystości.

MAGDA POLAŃSKA

Podsumowanie akcji „Sprzątanie Gminy – Wiosna 2025”

Za nami kolejna edycja akcji „Sprzątanie Gminy – Wiosna 2025”. Tegoroczna akcja została przeprowadzona w dniach 4-30 kwietnia 2024 r.

Celem przeprowadzonej akcji było podniesienie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy oraz inicjowanie działań na rzecz ochrony środowiska. W akcji wzięło udział 16 grup tj. 320 osób, które łącznie zebrały 440 worków odpadów, opony, kanistry, skrzynki i inne odpady. Komisja konkursowa wyłoniła 3 grupy, które zebrały najwięcej odpadów:

- „Grupa Olszowianie” – Sołectwo Olszówka, 113 worków śmieci
- „Grupa Mszana Górna” – Sołectwo Mszana Górna, 65 worków śmieci
- „Grupa Rabianie” – Sołectwo Raba Niżna, 36 worków śmieci
- Dodatkowo przyznano 13 wyróżnień:
- „Cyber Grupa” – sołectwo Kasinka Mała
- „Grupa Osiedle Skalisne” – sołectwo Olszówka
- „Misja Czysty Brzeg” – sołectwo Raba Niżna
- „Szybiakowie i przyjaciele” – sołectwo Raba Niżna
- „Grupa Wójcik” – sołectwo Kasina Wielka
- „Grupa Strażacy i mieszkańcy Kasiny Wielkiej” – sołectwo Kasina Wielka
- „Grupa MOW Mszana Dolna” – sołectwo Łętowe
- „Drużyna Czystej Planety” – sołectwo Lubomierz
- „Grupa Łętowianie” – sołectwo Łętowe
- „Stowarzyszenie Paradne Gosposie” – sołectwo Kasinka Mała
- „Młodzież Łostówki i opiekunowie” – sołectwo Łostówka
- „Grupa ŚDS Mszana Górna” – sołectwo Mszana Górna
- „Grupa Glisne” – sołectwo Glisne

Najbardziej efektywne grupy otrzymały nagrody w postaci vouchera na seans w kinie Luboń 2.0 w Mszanie Dolnej, vouchery na Termy Gorce, voucher na pizzę, voucher na ciastko w kawiarence Kierunek Café w Mszanie Dolnej. Akcja ta, podobnie jak inne inicjatywy, pokazała jak ważne jest wspólne zaangażowanie w troskę o środowisko i budowanie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców. Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom, którzy wzięli udział w tegorocznej akcji, liczymy na Wasze zaangażowanie w przyszłym roku.

STANISŁAWA NIEDOJAD

Punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”

Urząd Gminy Mszana Dolna informuje, że w siedzibie Urzędu funkcjonuje punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”.

W ramach jego działalności mieszkańcy mogą uzyskać bezpłatną pomoc doradcą dotyczącą zasad i możliwości skorzystania z programu, w tym m. in.: warunków dofinansowania, procesu składania wniosków, wymaganej dokumentacji, oraz dostępnych form wsparcia.

Podkreślamy, że punkt udziela rzetelnych i wiarygodnych informacji, nie rekomendując przy tym żadnych zewnętrznych firm wykonawczych ani doradczych.

Zapraszamy do kontaktu i skorzystania z oferowanej pomocy!

KATARZYNA SZYBIAK

Bezpieczny azyl dla bezpańskich psów

Jednym z ważnych obowiązków gminy jest sprawowanie opieki nad zwierzętami bezdomnymi i poszkodowanymi. Gmina jest odpowiedzialna za odławianie zwierząt biegających bez opieki (np. psów zdanych na pastwę losu).

Złapane zwierzęta muszą trafić do punktu, gdzie zostaną poddane badaniom, szczepieniom, ewentualnemu leczeniu oraz znakowaniu (np. czipowanie). Aby przyspieszyć proces adopcji gmina może organizować sieć wolontaryjnych domów tymczasowych, wspierać lokalne schroniska i współpracować z organizacjami pozarządowymi.

Wójt gminy Mszana Dolna Mirosław Cichorz podjął decyzję o stworzeniu Gminnego Przytuliska Wolontaryjnego. Krótko po ogłoszeniu tego pomysłu przyszło nieoczekiwane wsparcie ze strony lokalnego przedsiębiorcy, który

zadeklarował bezinteresowną pomoc – wykonanie kojców.

– *Kojce te wykonuje całkowicie za darmo firma **Rock Stal – Producent garaży blaszanych i bram**. Chciałbym z całego serca podziękować jej właścicielom za to, jakimi są ludźmi. W świecie nastawionym na konsumpcję pokazujecie, że są tacy, którym zależy na dobru innych, w tym najsłabszych, którzy nie mają swojego głosu* – informuje Mirosław Cichorz na swoim profilu FB.

Solidna, bezpieczna i estetyczna konstrukcja kojców z pewnością zadowoli wolontariuszy i zapewni komfort zwierzętom.

W maju zamontowano pierwszy z sześciu zaplanowanych kojec wolontaryjny. Oznacza to, że zagubione, bezpańskie, lub odebrane właścicielom zaniedbane zwierzęta będą miały bezpieczne miejsce, gdzie pod okiem wo-

lontariusza znajdą chwilę wytchnienia, czas na leczenie i poszukiwanie swojej szansy: czy to spotkanie z dawnym właścicielem, czy powrót do zdrowia, by znaleźć nowy dom. Taki model opieki nad zwierzętami jest też inwestycją w bezpieczeństwo mieszkańców – chodzi o to, by nikt nie musiał obawiać się nieprzewidzianego spotkania z chorym czy agresywnym psem.

Wolontariusze, którzy zdecydują się tymczasowo zaopiekować psami, oprócz kojca otrzymają od samorządu karmę, wsparcie weterynaryjne oraz pomoc w poszukiwaniu stałych opiekunów. Ich obowiązkiem, prócz karmienia, pojenia, dbania o potrzeby zdrowotne będzie zabieranie psa na spacer, głaskanie i zabawa. Pierwszy kojec już służy zwierzętom, a kolejne wkrótce staną w innych częściach gminy. Kojce będą dostosowane do różnych rozmiarów zwierząt.

Jeśli masz wolną przestrzeń na podwórku i w sercu, jeśli dysponujesz odrobiną wolnego czasu, dołącz do nas – wspólnie możemy odmienić „pieskie życie”. Zgłoszenia przyjmujemy w Urzędzie Gminy Mszana Dolna.

ANNA PETRYCKA

Trwa kolejna edycja projektu „Już Pływam”

Mali pływacy znów w akcji

Gmina Mszana Dolna kolejny raz bierze udział w małopolskim projekcie pn. „Już pływam”, polegającym na zorganizowaniu pozalekcyjnych zajęć sportowych nauki pływania dla chętnych uczniów nie umiejących pływać lub chcących doskonalić sportowe techniki pływackie.

Projekt realizowany jest przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego, w ramach zadania: Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży na 2025 r.

Głównymi celami realizacji projektu są:

- nabycie lub poprawa umiejętności pływackich,
- zwiększenie świadomości wśród młodych na temat bezpieczeństwa w różnego rodzaju zbiornikach wodnych,
- poprawa kondycji i podniesienie ogólnej sprawności fizycznej,
- zachęcenie do aktywnych form spędzania wolnego czasu, stwarzając tym samym szansę dla rozwoju sportowych talentów,
- upowszechnianie kultury fizycznej, służące m.in. integracji społecznej w oparciu o wartości niesione przez kulturę fizyczną i sport,
- promocja Małopolski, jako regionu szczególnie przyjaznego dla uprawiania rekreacji i sportu.

Zajęcia z nauki pływania odbywają się w soboty, począwszy od 5 kwietnia do 21 czerwca 2025 roku na krytej Pływalni Limanowskiej.

W projekcie bierze udział 90 uczniów szkół podstawowych z poniższych placówek:

- Szkoła Podstawowa w Łętowie – 15 uczniów,
- Zespół Szkoły i Przedszkola w Łostówce – 15 uczniów,
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Lubomierzu – 15 uczniów,
- Szkoła Podstawowa nr 2 w Lubomierzu – 15 uczniów,
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Mszanie Górnej – 15 uczniów,
- Zespół Szkoły i Przedszkola w Mszanie Górnej – 15 uczniów.

Wychowankowie zostali podzieleni na 6 grup. Każda z nich spędzi na basenie 20 godzin pod okiem doświadczonego instruktora, dzięki któremu dzieci będą nabywały umiejętności i zdobywały wiedzę, która w przyszłości pozwoli im bezpiecznie korzystać z kąpieli. Instruktor zapozna młodych adeptów z podstawowymi technikami pływania, zasadami bezpiecznego zachowania się w wodzie, ale także uświadomi dzieciom zagrożenia wynikające z nierozważnego obcowania z wodą.

Całkowity koszt zadania planowany jest na kwotę 95 000,00 zł, w tym: pomoc finansowa Województwa Małopolskiego: 15 970,00 zł, wkład finansowy gminy: 52 030,00 zł, wpłaty rodziców: 27 000,00 zł.

WERONIKA WRZECIONEK-CIEŻAK

Program osłonowy „Na zdrowie seniorze”

Celem programu jest pomoc finansowa adresowana do seniorów będących mieszkańcami Gminy Mszana Dolna - kobiet w wieku „60+” oraz mężczyzn w wieku „65+”, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków stałych, przepisanych przez lekarza.

Pomoc finansowa przysługuje, jeżeli osoba uprawniona spełnia łącznie następujące warunki:

miesięczne wydatki na leki stałe przepisane przez lekarza przekroczyły łącznie co najmniej kwotę 30 zł.

jej dochód nie przekracza 300 % kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej tj. kwoty 3030 zł/m-c, jeżeli dana osoba prowadzi jednoosobowe gospodarstwo domowe, lub

dochód na osobę w jej rodzinie nie przekracza 250% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie tj. kwoty 2057,50 zł/m-c, jeżeli dana osoba prowadzi gospodarstwo wieloosobowe.

Pomoc finansowa przyznawana jest w:

- w grudniu 2025 r. za miesiące od maja do października 2025 r.

Wnioski o pomoc finansową należy składać w terminie od 2 do 20 listopada 2025 r.

- w czerwcu 2026 r. za miesiące od listopada do kwietnia 2026 r.

Wnioski o pomoc finansową należy składać w terminie od 2 do 20 maja 2026 r.

- w grudniu 2026 r. za miesiące od maja do października 2026 r.

Wnioski o pomoc finansową należy składać w terminie od 2 do 20 listopada 2026 r.

Wysokość pomocy finansowej każdorazowo nie może być wyższa od kwoty:

a) 900 zł – w przypadku pomocy finansowej przyznawanej dla osoby uprawnionej;

b) 1320 zł – w przypadku pomocy finansowej przyznawanej dla osoby uprawnionej i jednej innej osoby wcho-

dzącej w skład jej gospodarstwa domowego;

c) 1800 zł – w przypadku pomocy finansowej przyznawanej osobie uprawnionej i dwóm lub więcej osobom wchodzącym w skład jej gospodarstwa domowego.

Pomoc finansowa jest przyznawana na pisemny wniosek osoby uprawnionej lub opiekuna prawnego, złożony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej.

Do wniosku należy dołączyć:

Dokumenty potwierdzające wysokość dochodu osoby uprawnionej, a w przypadku osoby w rodzinie – potwierdzające wysokość dochodów poszczególnych członków gospodarstwa domowego i dokumentowanie dochodu następuje zgodnie z przepisami Ustawy;

Zaświadczenie lekarskie potwierdzające przyjmowanie leków stałych,

Oryginał faktury wystawionej przez aptekę, obejmującej jedynie leki wydawane wyłącznie na podstawie recepty, zawierającej: dane osoby, na rzecz której nastąpiła realizacja recepty, nazwę wydanego leku, jego cenę i ogólną kwotę do zapłaty,

Kserokopię recepty lub kod e-recepty wystawionej na nazwisko osoby uprawnionej lub innych osób wchodzących w skład jej gospodarstwa domowego obejmującej leki wymienione w fakturze potwierdzającą ten fakt.

Pomoc nie przysługuje, jeśli osobie uprawnionej lub osobie wchodzącej w skład jej gospodarstwa domowego w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku przyznano zasiłek celowy lub specjalny zasiłek celowy na zakup leków.

Pomoc nie przysługuje mieszkańcom domów pomocy społecznej, osobom przebywającym w szpitalu i innych podmiotach leczniczych oraz osobom odbywającym karę pozbawienia wolności i tymczasowo aresztowanym. Pomoc jest udzielana w sposób proporcjonalny.

Szczegółowych informacji udzielają pracownicy w pokojach nr 5 i 6 w Urzędzie Gminy Mszana Dolna.

IZABELA MALEC
Kierownik GOPS

Nowy projekt edukacyjny dla najmłodszych

Dwujęzyczny Maluch

19 maja 2025 r. w Urzędzie Gminy Raba Wyżna podpisano ważne porozumienie między gminami Raba Wyżna i Mszana Dolna. Wójtowie Mirosław Cichorz i Tomasz Rajca zawarli umowę partnerską na realizację wspólnego projektu pt. „Akademia Małego Lingwisty w Gminie Raba Wyżna i Mszana Dolna”.

Przedsięwzięcie to będzie realizowane w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027 i współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

Angielski na co dzień już od przedszkola

Celem projektu jest rozwijanie u dzieci naturalnej dwujęzyczności poprzez codzienny kontakt z językiem angielskim. Od października 2025 r. aż do czerwca 2029 r., łącznie 160 przedszkolaków z Przedszkola Nr 1 w Kasinie Wielkiej i Przedszkola w Mszanie Górnej będzie uczestniczyć w zajęciach prowadzonych częściowo po angielsku.

Program zakłada nie tylko naukę słówek czy zwrotów, ale

przede wszystkim osvajanie dzieci z językiem w naturalnych, codziennych sytuacjach. Dzięki temu najmłodszy będą mogli swobodnie i bez stresu rozwijać swoje kompetencje językowe.

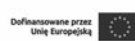
Nowoczesne wsparcie i przyjazna edukacja

W ramach projektu nasze przedszkola otrzymają nowe pomoce dydaktyczne i dostęp do platformy e-learningowej. Nauczyciele zostaną odpowiednio przeszkoleni, by w atrakcyjny i angażujący sposób przekazywać dzieciom wiedzę, rozbudzać ich ciekawość i motywować do nauki języka.

Gmina Mszana Dolna na realizację tego projektu otrzymała **747 551,24 zł dofinansowania**.

To kolejny krok w kierunku nowo-czesnej i otwartej edukacji, która już od najmłodszych lat przygotowuje dzieci do funkcjonowania w wielojęzycznym świecie.

MIROSLAW CICHORZ
Wójt Gminy Mszana Dolna

Ty decydujesz jak reagujesz!

5 czerwca 2025 r. odbyła się konferencja kończąca IV edycję Programu „Ty decydujesz jak reagujesz” – wzmacnianie odporności psychicznej i zapobieganie agresji rówieśniczej wśród dzieci i młodzieży w województwie małopolskim.

Uczestnicy konferencji w Małopolskim Centrum Nauki Cogiteon w Krakowie mieli okazję wysłuchać wielu ciekawych prelekcji związanych z problemem agresji rówieśniczej wśród dzieci i młodzieży, z uwzględnieniem jej przyczyn, skutków oraz metod skutecznej profilaktyki i interwencji. Problem agresji rówieśniczej, także tej wirtualnej, niewątpliwie dotyka wielu młodych ludzi, wywierając wpływ zarówno na proces kształcenia, relacje rówieśnicze, relacje rodzinne, nierzadko powodując

znaczne zaburzenia w życiu ich samych i otoczenia, mogą mieć także odzwierciedlenie dla zdrowia psychicznego.

Uczestnicy konferencji mieli okazję przedstawić pierwsze wnioski oraz podzielić się refleksjami oraz wziąć udział w podsumowaniu obecnej edycji Programu.

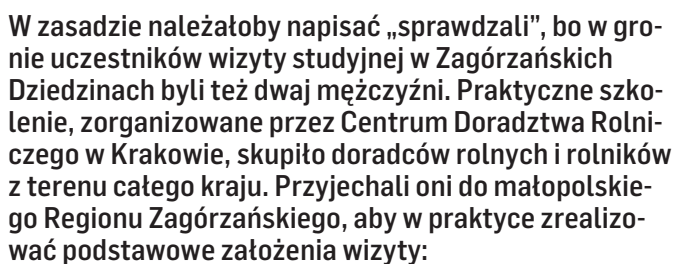

Gminę Mszanę Dolną reprezentowała Joanna Barnowska wiceprzewodnicząca Rady Gminy oraz członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Konferencja była realizowana w ramach zadania „Ty decydujesz jak reagujesz” – wzmacnianie odporności psychicznej i zapobieganie agresji rówieśniczej wśród dzieci i młodzieży w województwie małopolskim w roku szkolnym 2024/25.

Program realizowany jest ze środków finansowych Województwa Małopolskiego.

JOANNA BARNOWSKA

- duktów lokalnych, aktywizacji mieszkańców do współpracy z sektorem ES

- ## Wszystkie skojarzenia wiodły do roślin

DWUMIESIECZNIK SAMORZĄDOWY

Moc niezapomnianych wrażeń w Gorczańskim Parku Narodowym

Na trasie tej podróży nie mogło zabraknąć prezentacji gorczańskiej flory i fauny. Nie ma na to lepszego miejsca niż Gorczański Park Narodowy (Partner Zagórzańskich Dziedzin). O tajemnicach lokalnej przyrody zebranych opowiedziała... Krysztyna Czubówna. To, czego nie uchwyci oko najbystrzejszego nawet turysty, pokazano bowiem na filmie, w którym znana polska lektorka opowiedziała jak gorczańskie rośliny i zwierzęta radzą sobie w ciągu całego roku. Unikatowe zdjęcia z fotopułapki są niebywałą atrakcją tej projekcji. Ogromne zainteresowanie gości Zagórzańskich Dziedzin wywołała ekspozycja przyrodnicza zaaranżowana w XVIII – wiecznych piwnicach oficyny – obecnie Ośrodka Edukacyjnego GPN. Doświadczyli tam wrażeń, jakie są udziałem turysty podążającego szlakiem turystycznym rozpoczynającym się w dolinie potoku, a prowadzącego na najwyższy szczyt Gorców przez różne środowiska przyrodnicze – buczynę karpacką, górnoreglowy bór świerkowy i polany regłowe. Podczas spaceru po Parku Podworskim hr. Wodzickich wędrowcy mieli okazję podziwiać osobliwości przyrodnicze i historyczne miejsca, odnajdować inspiracje, z których korzystają zagórzańskie podmioty ekonomii społecznej.

Jak samodzielnie zrobić gorczańskie sery z ziołami?

Nie było to dla organizatorów zaskoczeniem, że kolejny punkt programu pochłonie uczestników zajęć bez reszty! Mowa oczywiście o warsztatach „Gorczańskie sery z ziołami – smak zagórzańskiej tradycji”, na które Monika Kubik otrzymała dziedziczny znak jakości. Nie zdarza się to bowiem codziennie, że najlepsza nawet gospodyni samodzielnie robi ser, komponując do niego w sposób subiektywny ziołowe dodatki... Co więcej, zabiera go do domu jako pamiątkę z pobytu w miejscu gdzie Beskid Wyspowy wita się z Gorcami. Wszystkie panie zatraciły się w tym ciekawym zajęciu... I pewnie rozmowy z sympatyczną zagórzańską rolniczką trwałyby do późnych godzin, gdyby w kolejce nie czekała już kolejna prelegentka...

Babki, naprawiace, smarowace... i co ziołami leczył Bulanda?

Na zakończenie dnia wspomniał wykładem wprost zahipnotyzowała wszystkich Katarzyna Ceklarz, dr etnologii, socjolog, starsza wykładowczyni Akademii Nauk Stosowanych w Nowym Targu, współzałożycielka oraz sekretarz Stowarzyszenia „Kulturowy Gościniec”, członkini Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego, Wiceprzewodnicząca Kapituły Znak Promocyjnego Zagórzańskie Dziedzin. W bardzo obrazowy i absorbujący uwagę sposób opowiedziała o tym jak i do czego, na przestrzeni dziesięcioleci, zioła wykorzystywali Zagórzanie, co leczył nimi Bulanda, kim byli babki, co robili naprawiace czy smarowace... Wspólnie zastanawiano się, czy mają oni swoich odpowiedników współcześnie oraz jaką rolę pełnią zioła w magicznych zabiegach. Te szerokie zagadnienia związane z wykorzystaniem ziół przez

Zagórzan, zarówno w sferze sacrum jak i profanum, połączyły elementy sakralne i świeckie, nawiązując do święta Matki Boskiej Zielnej oraz do zbierania i wykorzystywania ziół w życiu codziennym Zagórzańskich Górali, dawniej i dziś.

Pracowite spotkanie z Józefą Potaczką – czarodziejką pędzla

W kolejny dzień beskidzko – gorczańskich wojaży uczestnicy wyjazdu studyjnego weszli w stylusłow. A to za sprawą naszej czarodziejki pędzla – Józefy Potaczki, która podczas warsztatów „Zagórzańskie malowanie” zaproponowała swoim gościom ozdobienie dzbanuszków do parzenia ziół oraz dedykowanych im filiżanek. Co tam się zadziało! Pokłady kreatywności wprost unosiły się w powietrzu. Każdy skupił się na ozdabianiu swojej zastawy, a to inspirując się wzorami zaproponowanymi przez zagórzańską artystkę, a to przenosząc na porcelanę to, co podyktowało mu serce. Ustawione na pięknej komodzie prawdziwe dzieła sztuki do końca wizyty przyciągały wzrok, za każdym razem powodując zachwyt...

Spacer pośród buczyny karpackiej i borów świerkowych

I chociaż trudno się było oderwać od tych czynności, to ku siła wizja spaceru pośród buczyny karpackiej i borów świerkowych, zacienioną drogą wiodącą wprost do kolejnej dziedzicznej destynacji – Młodzieżowego Ośrodka Rekreacyjno – Rekreacyjnego na Śnieżnicy w Kasinie Wielkiej, gdzie dyktuje ks. Dariusz Czapnik. Po drodze do tego punktu swoją prelekcję zaczął już Kacper Bierowiec, rzecznik prasowy Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krakowie. Z ogromnym zainteresowaniem spotkała się jego opowieść o wykorzystaniu darów lasu w gospodarstwie domowym. I chociaż spacer na Widłatą Górę podzielono na dwie części, z przerwą na obiad w markowym miejscu i prezentację oferty całego obiektu, to czasu i tak zabrakło na odpowiedzi na wszystkie pytania zainteresowanych. Nie wiadomo, czy to rozległa wiedza leśnika, który, jak się okazało zagląda również do uli w pasiece swojego ojca, czy to aparycja wykładowcy, przyciągały do niego jak magnes.... Ostatecznie wszyscy z ogromną uwagą i zainteresowaniem wykonali konkursowe zadanie, komponując z kwiatów przedstawionych w zielniku żywe obrazy. Rywalizację rozstrzygnięto i nagrody wręczono na tarasie górnej stacji Kasina Ski & Bike Park (Partnera Zagórzańskich Dziedzin). Wspomniany wcześniej obiad, składający się z potraw nawiązujących do tematu wizyty studyjnej (zagórzańska zalewajka i mięso faszerowane ziołami), spalo no z nawiązką podczas długiego spaceru.

„któro wyzy, któro wyzy?”

Nic to, bowiem na wszystkich czekała już w Olszówce uczta – „Zagórzańska biesiada” połączona tym razem z warsz-

tatami tanecznie – muzycznymi „Na len, na konopie”. Okazuje się, że taniec ten tańczyły same „baby”, a hasło „któro wyzy, któro wyzy?” stało się leitmotivem wyjazdu. Ci, którzy bywają u Kościelników w Olszówce, doskonale wiedzą, że Stowarzyszenie Miłośników Kultury Góralskiej pod Cyrlo nie bez powodu wyróżniono Znakiem Promocyjnym Zagórzańskie Dziedziny. Tam, na warsztatach, wszystko się zgadza – i miejsce, i jedzenie, i muzyka, i atmosfera. A Dorota kwiecieście opowiada o kulturze ludowej Górali Zagórzańskich, w której nawiązań do motywów roślinnych nie brakuje!

Chwalcie łaki umajone...

Kolejny dzień, to kolejne wyzwania, szczególnie dla „nizinnej” części społeczności uczestników wizyty. Spacer na górujące nad stolicą Zagórczan wzniesienie, Grunwald, okazało się dla niektórych wyzwaniem. Skrzydeł dodawały im piękne widoki, co krok prezentujące się lepiej i dostojniej. Ale nie same pejzaże zachwyciły kobietą część górskiej eskapady. Gdy zobaczyły kolejnego Zagórczanina, Grzegorza Kubowicza, naszego Zagórzańskiego Informatora Turystycznego, żartowały sobie, że organizatorzy to chyba casting na prelegentów tej wizyty robili – co jeden, to przystojniejszy! Nawet planowały zrobić ranking... Znak to, że przednie humory wszystkim dopisywały, a majowe kwiecie, w poszukiwaniu którego wyruszone, stanowiło doskonale tło do pamiątkowych fotografii. Przewodnik zachwycał nie tylko urodą, ale przede wszystkim rozległą turystycznie – historyczną wiedzą. A na szczycie wzniesienia okazało się, że w grupie mamy... Grunwald i dwie Jagiełły! (nazwiska uczestniczek). Znalazły się nawet dwa namiętne zaaranżowane miecze... Świeże, górskie powietrze za-

ostrzyło apetyt na tyle, że po powrocie z impetem wszyscy zabrali się do... przygotowania sobie obiadu!

Kulinarne osobliwości i niespodzianki od Śwarnych Babek z Łętowego

Tak, tak, to nie pomyłka. Naszych gości wyposażyliśmy w fartuchy i przybory kuchenne i zaprosiliśmy ich na warsztaty „Zagórzańskie smaki” prowadzone przez Śwarne Babki z KGW Łętowe. Ileż przy tym było radości, inspiracji, rozmów i aromatów. Tę, która o ziołach wie prawie wszystko, czyli najśwarniejszą ze śwarnych, Józję, wzięto w obroty. Krzyżowy ogień pytań spadł na nią od wyedukowanych już w zielarskiej dziedzinie, nie tylko u Zagórczan, gości. Jakież było ich zdziwienie, że te smaczności, które dla nich przygotowano, przyprawiane są jedynie ziołami... A wspomniana Józia nie byłaby sobą, gdyby nie przygotowała niespodzianki – poczęstowała wszystkich przygotowanymi przez siebie ziołowymi smakołykami. Specjalnie na te okazje zrobiła pesto z podagrycznika, kiszony podagrycznik oraz syropy: z mniszka i drugi – z kwiatów i owoców czarnego bzu. Robota paliła się wszystkim w rękach, a nagrodą była degustacja czterech zagórzańskich potraw wpisanych na Listę Produktów Tradycyjnych: sapki, zagórzańskiej zupy z korpieli na mleku, pierogów z suszonymi śliwkami oraz razowego kołacza z bryndzą na słono. Podstawą ich przygotowania są oczywiście rośliny.

Poszukiwanie motywów floralnych w mszańskiej farze

Ogromne zainteresowanie wszystkich gości wzbudził Bartosz Gocał, Radny Rady Miejskiej w Mszanie Dolnej, kościelny w Parafii p. w. św. Michała Archaniola w Mszanie Dolnej, przewodnik po mszańskiej farze. Wspólnie szukano we wnętrzach świątyni motywów i ornamentów floralnych, nawiązujących do regionu, który tak barwnie i smacznie ugościł mieszkańców całej Polski. Dano się uwieść fachowej opowieści, odnajdując kolejne rośliny w malowidłach Makarewicza, ojca. A te zdawały się schylać ku słuchającym, jakby chciały zwabić ich swoim pięknem, którego nie mogą oddać w zapachu....

„Zagórzańskie Dziedziny – marka lokalna w kwiecistej, zagórzańskiej spódnicy”

Klamrą spinającą całą wizytę stała się prezentacja „Zagórzańskie Dziedziny – marka lokalna w kwiecistej, zagórzańskiej spódnicy”, w której w sposób szczególny podkreślono wykorzystanie roślin, kwiatów i ziół z regionu w tworzeniu wysokiej jakości oferty turystyczno – edukacyjnej miejsca. Na drogę każdy z uczestników otrzymał produkt zrobiony w całości przez żeńską część ekosystemu – pracujące w pocie czoła pszczoły. Złocisty słoik miodu wielokwiatowego z Pasieki Przygórze nr 248 Józefa Bierowca zapakowano w lniany (a jakże!) woreczek, na którym Józia Potaczek z Łostówki wymalowała roślinne motywy...

Aż trudno sobie wyobrazić, czy mogłoby być lepsze miejsce na taką podróż po roślinnych meandrach?

MAGDA POLAŃSKA

Po królewsku! Wizyta Zagórzanek na Uniwersytecie Rolniczym

Tuż po świętach, kiedy świat dopiero nabierał rozpędu po wielkanocnym odpoczynku, wczesnym porankiem, 23 kwietnia, grupa Zagórzanek wybrała się do królewskiego miasta, Krakowa.

Zaproszenie do udziału w seminarium dotyczącym „Budowania sieci partnerów na rzecz innowacyjnej i przedsiębiorczej wsi” otrzymaliśmy od naszych przyjaciół z naukowego kręgu Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kołłątaja. Niecały miesiąc wcześniej informowaliśmy o podpisaniu umowy w sprawie utworzenia sieci podmiotów działających na rzecz innowacyjnej i przedsiębiorczej wsi, a tu już działamy i spotykamy się na naukowym seminarium! Co więcej, również dzielimy się swoim doświadczeniem i prezentujemy wpływ marki lokalnej Zagórzańskie Dziedziny na rozwój przedsiębiorczości naszego regionu.

Pojnarówka – uczelniana szklarnia zmieniona w królewską kawiarnię

Jak przystało na królewskie miasto – ugoszczono nas „po królewsku”. Piękna „Pojnarówka” wzbudziła zachwyt, nie tylko swoim zabytkowym wnętrzem, ale również historią – dawniej uczelniana szklarnia, która obecnie została odrestaurowana i zaadoptowana do pełnienia funkcji kawiarni i miejsca spotkań. Zachwycaliśmy się tym wnętrzem, bo należy wspomnieć, że reprezentacja była kobieca: Magda Polańska (Gmina Mszana Dolna), Monika Kościelniak, Dorota Kościelniak, Lucyna Pazdur (Baza Lubogoszcz), Agnieszka Józefiak-Lewandowska (Miasto Mszana Dolna), Dominika Duda (Janda Resort & Conference), Ewelina Jurkowska (Młodzieżowy Ośrodek Rekolekcyjno – Rekreacyjny na Śnieżnicy), Monika Kubik (Zagórzańska Tradycja Sery Podpuszczkowe), Zofia Piętoń i nasze „śwarne” z KGW Łętowe: Barbara Tromiczak, Józefa Węglarz i Danuta Węglarz. Nie zapomnieliśmy jednak o naszych kolegach – wszyscy „po równo” zostali szczegółowo omówieni w naszych prezentacjach!

Perspektywy rozwoju społecznego polskiej wsi w opinii liderów społecznych – pierwszy temat seminarium

Pierwsza głos zabrała dr hab. Wioleta Knapik prof. URK (Katedra Statystyki i Polityki Społecznej, Wydział Rolniczo – Ekonomiczny), gospodyni spotkania, z którą znamy się już od zeszłorocznej jesieni, kiedy gościliśmy reprezentację kadry UR w Zagórzańskich Dziedzinach. Pierwszy poruszony

Liderki jak korale – biżuteria, która nie zardzewieje

Bardziej symbolicznie – nawiązując do koralików z naszych zagórzańskich questów – przedstawione zostały przedsiębiorcze liderki z Zagórzańskich Dziedzin. Historię Jaśka i koralu, którą znają poszukiwacze zagórzańskich skarbów, wykorzystała Agnieszka, pokazując kobiecą perspektywę. Każda kobieta czy dziewczyna, działająca w marce, jest naszym skarbem -korałem, który, gdy go nawleczymy na wspólny sznur, da nam przepiękny bogaty naszyjnik i będzie niezwykle ozdobą świadczącą o bogactwie regionu!

Monika Kościelniak – baca z certyfikatem i matka kapeli

Kolejno, Monika Kościelniak, opowiadała o swojej pasji i zawodzie, który potwierdzony jest zawodowym certyfikatem! Jest jedną z nielicznych kobiet w tym fachu, a na razie jest jedyną zagórzańską bacą! Z rodzinnego domu wyniosła wiedzę i doświadczenie, „po tacie”, a jak sama zaczęła hodować owce to już nie może przestać i innego zajęcia sobie nie wyobraża. Ponadto, jak na prawdziwą matkę – rodzicielkę – przyszło, dba i pilnuje by utalentowana i muzykująca czwórka jej dzieci kontynuowała rodzinne tradycje. Kapela Kościelniaków to już trzecie albo i czwarte pokolenie, które pokochało muzykę i śpiew – i tak działają wspólnie w Stowarzyszeniu Miłośników Kultury Góralskiej „Pod Cyrłem”.

Śwarne Babki z Łętowego promują zagórzański stół pełen tradycyjnych produktów

O tym, jak wykorzystać potencjał Kół Gospodyń Wiejskich, w tym szczególnym przypadku KGW Łętowe, opowiadała Barbara Tromiczak. Zagórzański stół ugina się od potraw, które nasze Śwarne Babki wprowadziły na Listę Produktów Tradycyjnych. A potem to już tak się potoczyło, że nie może się skończyć – wyjazdy na potyczki kulinarne, prezentacje, konkursy, degustacje, telewizja, wywiady, nagrania... Aż zaczęła nam się marzyć każda z tych potraw, którymi też zachwycają się wszyscy uczestnicy kulinarnych warsztatów organizowanych przez nasze panie! Dobrze, że zaraz po prezentacji była zaplanowana przerwa kawowa, bo same zdjęcia przygotowywanych dań wywoływały ochotę na małe co nieco. Doskonałym uzupełnieniem tej ostatniej prezentacji był „poczęstunek” świąteczną, markową babką z Cukierni Babeczka.

Analiza wyników badań sprawczości kobiet w perspektywie lokalnej jako przyczynek do obiecującej współpracy

Najedeni pysznymi przekąskami podawanymi w „Pojnarówce” mogliśmy uważniej przeanalizować badania prezentowane przez dr Barbarę Kiełbasę (Katedra Zarządzania i Ekonomii Przedsiębiorstw, Wydział Rolniczo – Ekonomiczny) na temat sprawczości kobiet w perspektywie lokalnej. Tak naprawdę od tych badań wszystko się zaczęło – pierwsze ankiety skierowane do naszych kół KGW, następnie kulinarne

temat seminarium to badania własne Pani doktor dotyczące perspektyw rozwoju społecznego polskiej wsi w opinii liderów społecznych. Ciekawe spostrzeżenia i opinie z przeróżnych części Polski zachęciły nas tylko do dyskusji.

Magdalena Polańska i marka lokalna – jak wypromować miejsce z potencjałem?

O budowaniu marki lokalnej jako nowym zrównoważonym modelu biznesowym opowiadała Magdalena Polańska – gminny koordynator marki lokalnej. W tej prezentacji pokazany był zarówno proces tworzenia ram i zasad marki, jej komunikatu opartego o miejscowy potencjał, pomysłów na promocję regionu oraz działalności podmiotów, które biznesowo odnajdują się samodzielnie, jak i współtworzą system wymiany towarów, usług i inicjatyw, działając w sposób zrównoważony!

spotkanie w Folwarku Stara Winiarnia, które zorganizowano by przedyskutować wyniki badań, a potem jesienna wizyta studyjna przedstawicieli kardy naukowej UR... To już się dzieje i na tym się na pewno nie skończy!

Ziółowy zawrót głowy – od ogródka do biznesu

Na zakończenie w świat ziół porwała nas dr inż. Barbara Domagała (adiunkt Katedry Ogrodnictwa, Wydziału Biotechnologii i Ogrodnictwa), która na przykładzie różnych działań ze studentami zaprezentowała jakim ciekawym sposobem na biznes w regionie może być produkcja i przetwórstwo ziół. Co więcej, podzieliła się z nami najprostszymi recepturami na domową pielęgnację, więc w ruch poszły telefony na szybkie foto-notatki. W tym miejscu również gorąco zachęcamy, by zainteresować się nowym kierunkiem studiów podyplomowych „Towaroznawstwo i obrót produktami ziołowymi” – naprawdę warto!

Spotkanie z kadrą krakowskiego Uniwersytetu Rolniczego

W spotkaniu udział wzięli i dołączyli się do dyskusji nad poruszonymi tematami również inni przedstawiciele kadry krakowskiego Uniwersytetu Rolniczego. Mieliliśmy ogromną przyjemność poznać dr inż. Agnieszkę Piotrowską – Puchałę (Katedra Ekonomii i Gospodarki Żywnościowej), dr inż. Izabelę Piech (Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji), dr inż. Anetę Dacko (Wydział Inżynierii Środowiska i Geodezji), mgr inż. Urszulę Jabłońską – Kortę (dyrektor uczelnianego Centrum Administracyjnego Wsparcia Projektów) i dr Arkadiusza Niedziółkę (Katedra Zarządzania i Eko-

nomii Przedsiębiorstw, Wydział Rolniczo – Ekonomiczny). Oko na organizację całego wydarzenia miała mgr Agnieszka Tworzyk (starszy specjalista Katedry Statystyki i Polityki Społecznej, Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego).

Kraków z przewodnikiem – niespodzianki przygotowane przez organizatorów

Jak może skończyć się tak bogaty w wiedzę dzień? Tylko pysznym obiadem, interesującą, wielowątkową dyskusją i niespodzianką przygotowaną przez organizatorów! Nie dość, że każda z Zagórzanek wróciła do domu z ciekawą publikacją na temat krakowskich liderów na przestrzeni wieków – dzieło Alicji Zioło „Krakowianki”, to jeszcze... No właśnie – w tym iście królewskim pakiecie zaplanowane było zwiedzanie Krakowa z dr Wandą Łuczak (Katedra Ekonomii i Gospodarki Żywnościowej). Chociaż Kraków tak blisko i nie jest to dla nas teren nieznany, to jednak poświęcenie czasu na poznanie, bądź przypomnienie sobie historii miasta w podziemiach Rynku było naprawdę ukoronowaniem tego dnia.

Dziękujemy za zaproszenie do udziału w seminarium i już z niecierpliwością czekamy na kolejne spotkanie w czerwcu, a potem w październiku!

Seminarium zostało sfinansowane w ramach projektu: „Większy potencjał nauk o zarządzaniu i jakości poprzez lepsze wykorzystanie kapitału polskiej wsi” (akronim: Zarządzanie URK) działanie 2.4 Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Projekt jest dofinansowany ze środków budżetu państwa w ramach programu Ministra Nauki pod nazwą „Regionalna inicjatywa doskonałości”.

AGNIESZKA JÓZEFIK-LEWANDOWSKA

„Po górach, dolinach...” – międzypokoleniowa Majówka w Łostówce

W dniu 26 maja 2025 r. głośno i radośnie było przy Kaplicy pw. Matki Bożej Królowej Polski w Łostówce. To tam odbyło się międzypokoleniowe spotkanie „Po górach, dolinach...”, które zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie „Przyjaciele Łostówki” i wzięli w nim udział: zespół „Mali Łostowianie”, członkowie Stowarzyszenia Górali Zagórzańskich „Zagórzanie” z Mszany Dolnej, Uczniowie i Rodzice Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Łostówce oraz wolontariusze Stowarzyszenia Maltańczyki Służba Medyczna oddział Łostówka.

Spotkanie rozpoczęło się o godz. 18.00 Mszą świętą sprawowaną w przez ks. Jana Antoła – Proboszcza Parafii św. Michała Archaniola w Mszanie Dolnej oraz ks. Szymona Borowego katechetę pracującego w szkole w Łostówce. Mury Kaplicy aż drżały od śpiewu i pięknej muzyki, którą przygotowały połączone siły „Małych Łostowian” oraz dorosłych Zagórzan, oba zespoły uczą się gry i śpiewu pod kierunkiem instruktora p. Bogusława Nawary. Po Mszy św. dalsza część spotkania odbyła się przy Grocie Matki Bożej znajdującej się obok Kaplicy, tam odśpiewano Litanię loretańską i pieśni

Maryjne. Następnie p. Janina Flig – dyrektor Zespołu Szkoły i Przedszkola złożyła życzenia dla wszystkich Mam z okazji Dnia Matki, ks. Proboszcz – Jan Antoł poprowadził modlitwę w ich intencji, dzieci podarowały upominki i odśpiewano muzyczne życzenia. Kolejną częścią spotkania był poczęstunek oraz wspólne granie i śpiewanie. Licznie zgromadzeni uczestnicy spotkania otrzymali upominki i śpiewniczki przygotowane z okazji tego wydarzenia.

Było to piękne, wzruszające spotkanie łączące dzieci, młodzież i dorosłych, po okolicznych pagórkach jeszcze długo niósł się śpiew Maryjnych pieśni oraz zagórzańskich piosenek.

Spotkanie to było zorganizowane w ramach realizacji zadania publicznego „Kultura ludowa Zagórzan – tradycja i obrządk regionalne – poznajemy i kultywujemy: muzyką, tańcem, śpiewem, gwarą – razem.

Uczestnicy zarówno dzieci jak i dorośli wyrazili chęć kontynuowania takich międzypokoleniowych spotkań, które nie tylko integrują, ale dają możliwość żywego przekazu zwyczajów oraz zagórzańskich tradycji.

Organizatorzy dziękują wszystkim zaangażowanym w organizację tego wydarzenia oraz Gminie Mszana Dolna za udzielone wsparcie.

JANINA FLIG

Fot. Monika Antosz-Grodzicka

Dolina Mszanki rozlała się po Kasinie Wielkiej

Paradnie ubrani Zagórzanie – dzieci, młodzież i dorośli, członkowie Zagórzańskiego Zespołu Folklorystycznego Dolina Mszanki – po brzegi wypełnili sobą, muzyką i śpiewem zabytkowy kościół pw. św. Marii Magdaleny w Kasinie Wielkiej podczas kwietniowej Zagórzańskiej Mszy św.

Promienie wiosennego słońca zachęciły mieszkańców regionu i turystów do licznego udziału w comiesięcznym wydarzeniu – nie wszyscy zmieścili się więc w świątyni! Ci, którym się to udało, byli uczestnikami prawdziwej uczty duchowej! Wyśpiewane na całe gardła wersy wielkanocnych pieśni w regionalnej aranżacji, aktywny udział w liturgii

słowa... oczy i serca napawały się pięknym widokiem i prawdziwą feerią barw, która skutecznie tym razem konkurowała z kolorowym wnętrzem drewnianego kościółka. Dobrze było widzieć Zagórzan spoza zespołu, ubranych odświętnie, w tradycyjne stroje regionalne, na czele z gazdą Kasiny Wielkiej, sołtysiem Adamem Wrzecionkiem. Pięknie w otoczenie wkomponował się Rafał Nowak, zagórzański kuśnierz i kościelny parafii... Z radością przywitaliśmy Jana Wojciarczyka, prezesa Związku Podhalan oddział w Lubomierzu, Grzegorza Kubowicza, naszego Zagórzańskiego Informatora Turystycznego oraz Franciszka Starmacha, który nie opuścił chyba ani jednego naszego wydarzenia! Wszyscy oni przyjechali do Kasiny Wielkiej ze swoimi rodzinami, również wystrojonymi po zagórzańsku!

Nagrodą dla tych, którzy czas Eucharystii spędzili poza ścianami świątyni, był tradycyjny koncert melodii regionalnych, na placu przed kościołem. W nim już oglądaliśmy i słuchaliśmy tylko „starszą” część zagórzańskiego zespołu. Była też okazja do rozmowy i osobistych spotkań. Z niektórymi bowiem nie

widzieliśmy się przez pół roku, kiedy to Zagórzańskie Msze św. sprawowane były w Lubomierzu. Przy okazji poznaliśmy swoich sympatyków z Limanowej i Pana Marka z Wrocławia, który na wydarzenie przyjechał nie tylko z powodu modlitwy i spotkania z Zagórzanami... Chciał swój pobyt w Zagórzańskich Dziedzinach zakończyć zakupem pamiątek w postaci gorceńskich serków od Moniki Kubik... Ta jednak, decyzją podjętą dwa dni przed ową niedzielą, w tym czasie promowała Ziemię Zagórzańską podczas targów Slow Travel w Kielcach. Po powrocie udowodniła jednak, że nie ma dla niej rzeczy niemożliwych i wymarzone serki trafiły do Wrocławia już w środę!

Miłym akcentem wydarzenia było wręczenie nagrody za udział w naszej zabawie, którą zorganizowaliśmy w naszych mediach społecznościowych. Lubimy sprawdzać Waszą wiedzę i nagradzać Was za aktywność!

Wymarzona aura, moc pozytywnych doznań i brzmiące do dzisiaj w uszach słowa wdzięczności i życzenia wytrwałości w tym, czego się w ramach promocji regionu podjęliśmy, pozwala mieć nadzieję na tak liczne kolejne spotkania. Zapraszamy!

MAGDA POLAŃSKA

FOT. MAGDA POLANSKA

Coś o dawnych pasterzach...

Miałem niedawno mały kłopot: wypadło mi mówić do dzieci (kazanie) o Panu Jezusie Dobrym Pasterzu. Chciałem rozwinąć temat wychodząc z życia codziennego, bo tak jest chyba najlepiej – odwołać się do codzienności, do tego co pod ręką, co najbliższe. A tu, spostrzegłem się, że to nie te czasy, że nigdzie w pobliżu – ani też nawet dalej – nie widać żadnego pasterza. Choćbyś jak szukał, to nie znajdziesz takiego, których dawno tak dużo było od wiosny do jesieni w naszym górskim krajobrazie.

Dawno temu ...

Zacznijmy od tego, że po naszych wioskach, nie tylko tych górskich, prawie każdy mieszkaniec był rolnikiem, a więc i hodowcą domowego inwentarza. Z tego się utrzymywała cała rodzi-

na. Uprawa roli, hodowla i może jeszcze do tego jakiś kawałek lasu – były i miejscem codziennej ciężkiej pracy, i dostarczały plonów na przeżycie kolejnego roku. Zazwyczaj przy wielkim wysiłku i oszczędności można było coś jeszcze odłożyć na ulepszenie sprzętu, albo jakiś mały remont w zabudowaniach. Ale na budowę czegoś nowego, tak samo jak i na kształcenie (studia) dziecka – to już trzeba było znaleźć źródło dochodu dodatkowego, a więc poszukiwanie pracy w mieście.

Ale wróćmy do owieczek, i do pasterzy! Prawie w każdym domu (w gospodarstwie) była mała hodowla, czyli coś z inwentarza żywego w stajni (oborze), w chlewie, czy w kurniku. To przede wszystkim krowy (mówiło się nawet – „krowa żywicielka”!), dalej na pewno

świnie, z pewnością także kury czy inny drób, bywał często i koń. No i do tego owce. Nie było ich tak dużo, nieraz tylko kilka, ale nie były kłopotliwe w utrzymaniu, ani też w wypasie. Dostarczały zaś cennej (wtedy) wełny i skóry na różne wyroby odzieżowe i galanterijne. Z ich mleka dużego pożytku (na miejscu) nie było z kilku powodów. Po pierwsze owca nie daje dużo mleka, i to tylko zawsze na wiosnę i na początku lata, a – po drugie – przeważnie wówczas te owce idą na wypas, daleko (a zwykle i wysoko) w góry. I wtedy...

Ciekawe życie na górskich polanach

Zaczynało się ono z nastaniem pełnej wiosny, która – jak wiadomo – w górach przychodzi dużo później. Trzeba było czekać aż stopnieją śniegi i łąki górskie się zazielenią świeżą trawą. Dużo wcześniej, bo w zimie, bacowie organizowali swój wypas – szukali pomocników czyli juhasów, uzupełniali potrzebny sprzęt, dogadywali się z innymi właścicielami, by wynająć (nowy) teren wypasu i przyjmowali zgłoszenia owiec. Z tym nie było trudności, bo każdy gospodarz chciał na lato pozbyć się kłopotu z owcami i dać je w dobre ręce na te 5

miesiący pod opiekę bacy. Za to nic nie płacił, a nawet dawniej – to dostawał wynagrodzenie w naturze: parę kilo sera albo oscypek od jednej owcy. Wyjście z owcami na wypas (w góry), czyli reddyk odbywał się zwykle po dniu św. Wojciecha (23 kwietnia), ale nieraz to i dużo później, gdy się wiosna opóźniała. To było piękne i wzruszające wydarzenie – pożegnanie owiec, ale także i ludzi, którzy się nimi odtąd mieli opiekować. Bardzo to też przeżywały jagnięta – młode owieczki, które musiały pożegnać swoje matki i pozostać same! Ich nieustanne żalosne beczenie było w gospodarstwach słychać długo, dopóki nie przywykły do takiej samotności. A ludzie też musieli się pogodzić z tak długą rozłąką. Nie było im dane często odwiedzać tych, co poszli paść i tam „być na szałasie”. Wypas odbywał się na polanach wysoko w górach, tam gdzie nie dało się już kosić i zbierać siana, bo było za daleko i za wysoko. A piękne, rozległe polany mogły latem wyżywić setki owiec, a przy okazji były użyźniane naturalnym nawozem. Nieraz część polany z najładniejszą trawą była koszona, a siano z tego było zwożone do wsi, do gospodarstwa. Na dole, we wsi, każdy kawałek pola (ornego) szedł głównie pod uprawę zboża albo ziemniaków. Dopiero po dłuższym czasie, gdy się baca na hali zagospodarzył, a gazdowie we wsi odrobili się ze swymi wiosennymi zajęciami, bywały odwiedziny na baczówce. Panował zwyczaj, czy raczej przesąd, że kobietom nie wypadało tam przychodzić wiosną, a dopiero po św. Janie Chrzcicielu, „boby się na szałasie nie darzyło”!

Moje odwiedziny na szałasie.

Na Turbaczu – na Hali Turbacz czyli na Filasowej Polanie. Mieliśmy tam znajomego bacę Stanisława Filasa (Zapotocznego) ze wsi Obidowa. Wypasał owce na swojej dużej polanie znajdującej się między Czołem Turbacza a lasem, który okrywa szczyt Turbacza (1310 m n.p.m.). Miewał kierdel owiec liczący ok. 200 sztuk oraz parę wołów, które często zaprzęgał do wozu. Od nas, ze Rdzawki, pędziliśmy tam co roku 4 owieczki, a inni gospodarze nieco wię-

cej. Na to trzeba było poświęcić cały dzień, tak samo i przy powrocie owiec, kiedyś pod koniec września. Na Turbacz normalnie trzeba dobrze iść 4 godziny, ale z owcami tak się nie da. Baca Filas znał mojego Tatę od lat, widywali się zresztą w Klikuszowej w kościele, bo tam się chodziło od nas co niedzielę. Pierwszy raz na Turbacz zabrał mnie Tato, jako małego chłopca, gdy szedł tam na parę dni pomagać przy koszeniu polany i suszeniu siana. To było dla mnie piękne górskie i gospodarskie wydarzenie! Wiele z tego zapamiętałem, ale wspomnę jedno – jak Baca Staszek przywitał Tatę... wódką. Psy zaszczeakały, wyjrzał z koliby Baca, ale się na chwilę wycofał, chyba wytrzeć mokre ręce. Myśmy za ten czas już weszli i pozdrowili go „po katolicku”: – Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! To było obowiązkowe przy każdym wejściu gdziekolwiek do baczówki! Baca odpowiedział, wymieniliśmy uściski. Ja przy tym musiałem pocałować Bacę w rękę. Był to obowiązek każdego dziecka, gdy witało się nie tylko w rodzinie, ale i z innymi starszymi, z którymi witali się rodzice. Baca zaraz podszedł do długiej skrzyni pod ścianą naprzeciw waty (ogniska) i otworzył ją,

zgarbawszy z niej wcześniej parę skór owczych i jakąś derkę (koc). Z narożnika skrzyni wyciągnął niebieskawą szklaną butelkę nakrytą małą a grubą szklaneczką. – Napijemy się, Józek, żeś ty przyszedł haw ku nom, no to – na zdrowie! Nalał trochę do tego kieliszka, podniósł do góry i wychylił „do dna”, bo przecież nie było tego dużo. Potem nalał dla Taty, i też tradycyjnie – „Na zdrowie!” Odebrał kieliszek i nakrył nim flaszkę wygłaszając dość dobitnie: „To będzie doś, bo – widzisz – jak wódka gazduje, to gazdówki nima!” Schował flaszkę do skrzyni, zamknął wieko i z powrotem ułożył na nim „pościel”, żeby ten „wyrek” był gotowy na noc. Ale na razie to myśmy na nim wygodnie usiedli, bardzo zresztą zmęczeni tak długą drogą. A Baca poczęstował nas serem (świeży ser z porannego udoju – bundz) i żyntycą do popicia. Wyciągnęliśmy też swoje placki („moskoliki”) z domu, co upiekła Mama. Potem oni poszli do roboty, do koszenia, a ja poszedłem ku owcom, które dość daleko paśli juhasi.

Wypas na górskich halach trwał do września. Pod koniec tego jesienno-go już w górach miesiąca, około dnia

św. Michała (Archanioła, 29 IX) wypas kończył się znowu redykiem (powrotnym). W czasie tych 5 miesięcy codziennie doiło się owce, z początku 3 razy na dzień, potem – już latem – gdy owce miały mniej mleka doiło się tylko dwa razy. W końcu zaś – ledwo jeden raz, i to nie wszystkie, bo niektóre nie miały już mleka. Na miejscu w baczowce mleko było przerabiane na ser metodą podpuszczkową, a z niego potem były wyrabiane oscypki, które wysoko nad watrą na długich półeczkach dojrzewały, tzn. wędziły się w dymie ogniska. Nabierały pięknego koloru i lekkiego połysku, bo owcze mleko jest tłuste. Czasem baca ze swoim „urobkiem” zjeżdżał do wsi, albo nawet na jarmark do miasta. Za sprzedane wyroby nabywał co potrzeba na dalsze przebywanie na hali: coś do jedzenia, naftę na oświetlenie, może coś do ubrania, zwłaszcza buty, bo się zużywały przy ciągłym chodzeniu po wertepach. Juhasi oprócz obuwia dostawali od bacy papierosy, nieraz z nudów dużo ich wypalali... Wyrobem z sera jest także bryndza, a więc bundz przerobiony z solą i dość długo „sezonowany”, dzięki czemu nabiera trochę pikantnego smaku. Może być przechowywana bez żadnych lodówek, podobnie jak oscypki, długi czas – nawet do zimy. Były to dawniej wielkie przysmaki wiejskie na poczęstunek zimową porą, czy to wesela lub chrzciny, albo i na Święta!

Zmartwiony baca. Było wrześnie popołudnie, gdy podchodziłem pod Turbacz od Starych Wierchów. W górach to już jesień. Na polanie Rozdziele zauważyłem stado owiec i potem niedaleko nich baczówkę wystającą z lasu. Nie pamiętałem, aby kiedyś w tym miejscu ktoś baciwał. Wypadało zaglądnąć kto to, ale oto i pasterz zaczął zmierzać ku mnie. Okazało się, że to sam baca, i jest rzeczywiście sam jeden. *A kanyz macie jakiego juhasa?* – zapytałem zdziwiony. *Było ich dwu, ale strasznie pytali ze chcą iść na odpust do Ludźmierza – tok ik puścić. I, widzicie, już trzy tydzień ik nima!* Zasepiony opowiadał mi, jak sobie poradził do końca sierpnia, bo były wakacje i jakiś chłopiec z rodziny przybył pomóc – ale teraz musiał wrócić i pójść do szkoły. Opowiadając swoją dolę zaciągał się łapczywie papierosem, bo poprosił ode mnie zapalnika, gdyż mu się skończyły, i nawet watra w kolibie mu zgasła. Odstąpiłem mu również i swoją kanapkę, którą skrzętnie schował, choć zapewniał mnie, że ma jeszcze trochę chleba: *Przechodzą tędy turyści to ik popytom, żeby mi kupili chleba w schronisku, i jak sie wracam to mi zaś przyniesom. Cosik grosa to mom, bo casym chcom u mnie kupić jakiego oscypka. A owiecki to się jesce dojom, i syra mom, i chleba mom z cym zjeś. Wróciłbyk się już do wsi, ale – widzicie*

– to wstyd, tak zawcasu gazdom owce oddawać. Jakosik musym wytrzymać jesce jakie dwa tydzień! Z ciężkim sercem ruszałem w dalszą drogę, żegnając dzielnego pasterza-bacę i obiecując, że się będę za niego modlił. To spotkanie zostało mi głęboko w pamięci, i nieraz wracam do jego wielkiej symbolicznej dla księdza wymowy!

Obecnie dużo inaczej przedstawia się pasterstwo opisywane tutaj. Po pierwsze „zeszło z gór” do wsi, gdzie jest pod dostatkiem paszy, bo dawne grunta orne zarosły trawą (często niestety także chwastami i krzakami!) i można paść prawie poza domami. Po drugie – upadła hodowla owiec, i nieliczni tylko, jakby ostatni Mohikanie, podtrzymują coś z tej tradycji. Bliskość domów to także ułatwienia, które nie zawsze dobrze służą tradycji. A co powiedzieć o rentowności takiego gospodarzenia? Prawie żadna! Pozostaje tylko zamiłowanie u nielicznych, wyjątkowych gospodarzy...

Ale przed nami wakacje, urlopy i piękny wiosenno-letni czas! Spróbujmy wyszukać gdzieś pasterzy, odwiedzić jakąś baczówkę i spróbować coś z pasterskich wyrobów! Serdecznie życzę powodzenia i ciekawych przeżyć! A pasterzom ode mnie serdecznie powiedzcie – Szczęść Boże!

KS. JAN ZAJĄC, duszPASTERZ

Wspieramy nowy Szpital Miejski w Rabce-Zdroju

Rada Gminy Mszana Dolna jednogłośnie zdecydowała o udzieleniu pomocy finansowej w wysokości 100 000,00 zł Gminie Rabka-Zdrój z przeznaczeniem na Szpital Miejski w Rabce-Zdroju. Decyzja ta zapadła podczas kwietniowej sesji Rady Gminy, której gościem był prezes szpitala, Witold Latusek.

Prezes przedstawił radnym aktualny stan zaawansowania budowy nowej siedziby szpitala przy ulicy Słonecznej. Inwestycja, której koszt wynosi blisko 39 mln zł, jest na finiszu – trwają ostatnie prace wykończeniowe wewnątrz i na zewnątrz budynku. Pierwsze oddziały wrócą do nowoczesnego obiektu już w połowie roku, a oficjalne otwarcie planowane jest na wrzesień.

Dotacja przekazana przez Gminę Mszana Dolna zostanie przeznaczona na wyposażenie nowego budynku, w tym m.in. bloku operacyjnego i innych oddziałów szpitalnych. To inwestycja, która realnie przełoży się na poprawę jakości i bezpieczeństwa leczenia – nie tylko mieszkańców Rabki, ale całego regionu.

Mieszkańcy Gminy Mszana Dolna to trzecia najliczniejsza grupa pacjentów rabczańskiej placówki. W latach 2020–2024 z jej usług skorzystało ponad 14 tysięcy osób z naszej gminy. Co istotne, wielu pracowników szpitala to również nasi mieszkańcy.

Wójt Gminy Mszana Dolna, Mirosław Cichorz, podkreślił, że troska o zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców to jeden z najważniejszych priorytetów samorządu: – *Inwestowanie w zdrowie nie ma ceny* – powiedział wójt.

– *Urodziłam się w tym szpitalu. Serce rośnie, gdy patrzy się jak rośnie. Przejeżdżałam ostatnio obok niego i jestem pod ogromnym wrażeniem* – powiedziała radna Joanna Barnowska. – *Z tego miejsca, jako mieszkanka Olszówki, pragnę serdecznie podziękować za to, że będziemy mieli możliwość leczenia*

FOT. PIOTR KUCZAJ

się w tym szpitalu i jestem spokojna, bo szpitalem zarządza osoba kompetentna – dodała zwracając się do Witolda Latuska.

Uchwała o udzieleniu wsparcia uzyskała pozytywną opinię wszystkich komisji i została przyjęta jednogłośnie. Podobne działania podejmują również inne gminy regionu, których mieszkańcy korzystają z usług i pracują w rabczańskim szpitalu.

Prezes Witold Latusek podziękował władzom Gminy Mszana Dolna za zaangażowanie i otwartość na potrzeby pacjentów: – *To wsparcie realnie przyspieszy zakończenie modernizacji i pomoże zapewnić najwyższy standard leczenia. To inwestycja, która procentuje zdrowiem całej społeczności.*

PIOTR KUCZAJ

Dzięki uprzejmości redakcji portalu Rabka Zdrój – Miasto na cztery pory roku.

Wręczenie Nagród Wójta Gminy Mszana Dolna za wybitne osiągnięcia sportowe w roku 2024

28 marca 2025 roku, podczas XIII sesji Rady Gminy Mszana Dolna, Mirosław Cichorz, Wójt Gminy Mszana Dolna, nagrodził sportowców, którzy odnieśli wybitne sukcesy w 2024 roku.

Wyróżniono osoby, które swoją determinacją, ciężką pracą i pasją do sportu godnie reprezentowały Gminę Mszana Dolna na różnych arenach sportowych, promując jej dobre imię. Wójt, wyczytując osiągnięcia poszczególnych zawodników, gratulował im sukcesów i życzył kolejnych triumfów oraz wytrwałości w realizacji celów.

Wyróżnieni sportowcy i ich osiągnięcia w roku 2024

Aleksandra Kołodziej, narciarstwo biegowe, Łętowe LKS Witów Ski Mszana Górna; Kadra Polski Juniorów i Młodzieżowców (od 2022), Kadra Polski Seniorów (od 06.2024)

- 2. miejsce (OPEN kobiety) i 1. miejsce (juniorzy) – bieg na 10 km techniką klasyczną, SLAVIC CUP, 13.01.2024, Kubalonka
- 2. miejsce – sprint 1,4 km, XXX OOM, 14.02.2024, Zakopane

- 3. miejsce – bieg na 7,5 km techniką klasyczną, XXX OOM, 15.02.2024, Zakopane
- 3. miejsce – bieg na 10 km stylem dowolnym, XXX OOM, 16.02.2024, Zakopane
- 4. miejsce – bieg na 10 km techniką klasyczną, Mistrzostwa Polski Seniorów, 26.02.2024, Štrbské Pleso (Słowacja)
- 3. miejsce – bieg na 10 km techniką klasyczną, Mistrzostwa Polski Marwe Cup (nartorolki), 13.10.2024
- 3. miejsce – sprint 1,4 km, 14.12.2024, Štrbské Pleso (Słowacja)

Jakub Karpierz, taekwondo olimpijskie, Mszana Górna UKS KORYO Mszana Dolna; Kadra Województwa Małopolskiego

- 2. miejsce – Świętokrzyska Olimpiada Taekwondo, Ostrowiec Świętokrzyski, 01.05.2024
- 1. miejsce – Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików (walka), Chojnów, 06.10.2024
- 2. miejsce – Puchar Polski "Bydgoszcz Cup", Bydgoszcz, 27.10.2024

Aleksandra Karpierz, taekwondo olimpijskie, Mszana G. UKS KORYO Mszana Dolna; Kadra Województwa Małopolskiego

- 1. miejsce – Świętokrzyska Olimpiada Taekwondo, Ostrowiec

Świętokrzyski, 01.05.2024

- 1. miejsce – Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików (walka), Chojnów, 06.10.2024
- 1. miejsce – Puchar Polski "Bydgoszcz Cup", Bydgoszcz, 27.10.2024
- 5. miejsce – Puchar Polski Kadetów, Toruń, 29.11-01.12.2024

Paweł Karpierz, taekwondo olimpijskie, Mszana Górna
UKS KORYO Mszana Dolna; Kadra Województwa Małopolskiego

- 3. miejsce – Puchar Polski Kadetów, Poznań, 01-03.03.2024
- 5. miejsce – Puchar Polski Kadetów, Ostrowiec Świętokrzyski, 5-7.04.2024
- 2. miejsce – Świętokrzyska Olimpiada Taekwondo, Ostrowiec Świętokrzyski, 01.05.2024
- 3. miejsce – Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych (OOM w sportach halowych), Zgorzelec, 11.05.2024
- 3. miejsce – Puchar Świata Kadetów, Warszawa, 20-22.09.2024
- 2. miejsce – Puchar Polski Kadetów, Bydgoszcz, 25-27.10.2024
- 2. miejsce – Puchar Polski Kadetów, Toruń, 29.11-01.12.2024

Karolina Szczęsnowska, taekwondo olimpijskie, Kasinka Mała, UKS KORYO Mszana Dolna; Kadra Województwa Małopolskiego

- 5. miejsce – Puchar Polski Juniorów w Taekwondo Olimpijskim, Poznań, 01-03.03.2024
- 3. miejsce – Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w Taekwondo Olimpijskim, Kórnik, 25-26.05.2024
- 3. miejsce – Mistrzostwa Polski Seniorów w Taekwondo Olimpijskim, Borne Sulimowo, 08-09.11.2024

Martyna Uchacz, taekwondo olimpijskie, Mszana Górna
UKS KORYO Mszana Dolna; Kadra Województwa Małopolskiego

- 3. miejsce – Puchar Polski Kadetów, Juniorów i Seniorów w Taekwondo Olimpijskim, Poznań, 01-03.03.2024
- 5. miejsce – Puchar Polski Kadetów i Juniorów w Taekwondo Olimpijskim, Ostrowiec Świętokrzyski, 05-07.04.2024
- 3. miejsce – Mistrzostwa Polski Juniorów i Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w Taekwondo Olimpijskim, Kórnik, 25-26.05.2024
- 5. miejsce – Puchar Polski Kadetów i Juniorów, Bydgoszcz, 25-27.10.2024
- 5. miejsce – Puchar Polski Kadetów i Juniorów, Toruń, 29.11-01.12.2024

Angelika Luźniak, taekwondo olimpijskie, Łętowe
UKS KORYO Mszana Dolna; Kadra Województwa Małopolskiego

- 5. miejsce – Puchar Polski Juniorów w Taekwondo Olimpijskim, Poznań, 01-03.03.2024
- 3. miejsce – Mistrzostwa Polski Juniorów w Taekwondo Olimpijskim, Kórnik, 24-26.05.2024
- 3. miejsce – Mistrzostwa Polski Seniorów w Taekwondo Olimpijskim, Borne Sulimowo, 08-09.11.2024
- 3. miejsce – Puchar Polski Juniorów w Taekwondo Olimpijskim, Bydgoszcz, 25-27.10.2024

Ewa Murzyn, taekwondo olimpijskie, Łętowe
UKS KORYO Mszana Dolna; Kadra Województwa Małopolskiego

- 1. miejsce – Puchar Polski Juniorów, Poznań, 01-03.03.2024
- 2. miejsce – Puchar Polski Juniorów, Ostrowiec Świętokrzyski, 05-07.04.2024
- 2. miejsce – Mistrzostwa Polski Juniorów, Kórnik, 24-26.05.2024

- 3. miejsce – Puchar Świata Juniorów, Warszawa, 20-22.09.2024
- 1. miejsce – Puchar Polski Juniorów, Bydgoszcz, 25-27.10.2024
- 3. miejsce – Mistrzostwa Polski Seniorów, Borne Sulimowo, 09.11.2024
- 1. miejsce – Puchar Polski Juniorów, Toruń, 29.11-01.12.2024

Mateusz Szczęsnowski, taekwondo olimpijskie, Kasinka Mała, UKS KORYO Mszana Dolna

- 5. miejsce – Puchar Świata "Austria Open", Innsbruck, 03-04.02.2024
- 5. miejsce – Puchar "Turkish Open", Antalya, 14.02.2024

Tomasz Gackowiec, taekwondo olimpijskie, Olszówka
UKS KORYO Mszana Dolna; Kadra Województwa Małopolskiego

- 1. miejsce – Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików (walka), Chojnów, 06.10.2024

Tomasz Cieżak, taekwondo olimpijskie, Kasinka Mała
UKS KORYO Mszana Dolna; Kadra Województwa Małopolskiego

- 3. miejsce – Międzywojewódzkie Mistrzostwa Młodzików (walka), Chojnów, 06.10.2024
- 3. miejsce – Świętokrzyska Olimpiada Taekwondo, Ostrowiec Świętokrzyski, 01.05.2024
- 1. miejsce – Puchar Polski "Bydgoszcz Cup", Bydgoszcz, 27.10.2024
- 5. miejsce – Puchar Polski Kadetów, Toruń, 29.11-01.12.2024

ŁUKASZ BARAN

Portrety z pamięci – wspomnienie o Lilian Seymour-Tułasiewicz

W słoneczne popołudnie 27 maja 2025 roku w Kasinie Wielkiej odbyło się wyjątkowe spotkanie wspomnieniowe „Portrety z pamięci”, poświęcone postaci Lilian Seymour-Tułasiewicz (1912-2003), – literatki z Kasiny Wielkiej tłumaczki, korespondentki, obywatelki dwóch ojczyzn, której korzenie sięgają ziemi zagórzańskiej. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Mszanie Dolnej z/s w Kasinie Wielkiej, we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Limanowej, w ramach ministerialnego projektu „Pielęgnowujemy korzenie – wypożyczamy skrzydła”.

O twórczości i znaczeniu dorobku Lilian Seymour-Tułasiewicz mówiła prof. dr hab. Krystyna Latawiec z Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, podkreślając wyjątkowy styl pisarki, autentyzm jej narracji i tematykę emigracyjną, tak rzadko podejmowaną w literaturze tamtych lat. Jej powieści – realistyczne, osadzone w środowiskach znanych autorce z autopsji – ukazują konfrontację różnych narodowości i warstw społecznych, a ich wartość tkwi również w bogactwie obserwacji obyczajowych, socjologicznych i psychologicznych. To właśnie te cechy sprawiły, że w latach 60. i 70. Lilian była jedną z najpoczytniejszych autorek w Polsce.

Biografię Lilian przybliżyła Elżbieta Ciężadlik, dyrektor GBP w Mszanie Dolnej z/s w Kasinie Wielkiej, która – jako autorka pracy magisterskiej poświęconej pisarce – miała przyjemność spotkać się z nią osobiście i pozyskać cenne materiały z jej prywatnego archiwum. Prezentacja bogato ilustrowana zdjęciami i dokumentami stanowiła cenne świadectwo życia i działalności Lilian Seymour-Tułasiewicz.

W spotkaniu uczestniczyła również, ku ogromnej radości organizatorów, pani Agata Tułasiewicz-Czerwińska – wnuczka pisarki, która wraz z mężem przyjechała na wydarzenie aż z Wrocławia. W ciepłych słowach podzieliła się wspomnieniami o swojej babci – osobie niezwykle mądrej, utalentowanej i oddanej rodzinie oraz literaturze.

Wśród przybyłych gości znaleźli się: były wójt Gminy Mszana Dolna Bole-

śław Żaba, radni Gminy Mszana Dolna – Maria Majda, Agnieszka Zawadzka, Rafał Kubowicz, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1 w Kasinie Wielkiej Józef Nowak, sołtys i przedstawiciel OSP Adam Wrzecionek, a także liczni nauczyciele, bibliotekarze Gminy Mszana Dolna i Gminy Niedźwiedź, przedstawiciele Domu Pomocy Społecznej z Kasiny Wielkiej, mieszkańcy oraz przedstawiciele lokalnych organizacji społecznych: Piotr Lulek – regionalista i członek Orkiestry Dętej „Echo Zagórzan”, Renata Skowronek-Wiśniowska z KGW „Zagórzanki”, Andrzej Ciężadlik – kierownik Zespołu Regionalnego „Kasinianie-Zagórzanie”, oraz Stanisław Chrustek – członek zespołu i krewny rodziny pisarki. Obecni byli także krewni Lilian: siostrzenica Anna Kubowicz z synem Rafałem, Kazimiera Karpierz, a także panie z rodziny Cyrek. Dziękujemy też za obecność redaktorowi Józefowi Budaczowi z TV 28.

Wśród słuchaczy nie zabrakło również przedstawicielek instytucji współorganizującej wydarzenie: Joanny Michalik – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Limanowej oraz Joanny Jordan – koordynatorki projektu „Pielęgnowujemy korzenie – wypożyczamy skrzydła”. Pani dyrektor Joanna Michalik skierowała serdeczne podziękowania do prof. dr hab. Krystyny Latawiec za znakomity wykład i przybliżenie fenomenu Lilian Seymour-Tułasiewicz jako pisarki, która zdobyła serca tysięcy czytelników, dzięki temu że zainteresowanie budził nie tyl-

ko temat emigracji, ale też autentyzm przedstawionych w książkach realiów, znajomość opisywanych środowisk oraz wielowarstwowe spojrzenie autorki na społeczne, psychologiczne i obyczajowe aspekty życia.

Spotkaniu towarzyszyła wystawa poświęcona życiu i twórczości Lilian, prezentująca pamiątki, fotografie, fragmenty korespondencji i książek. Wydarzenie to stało się pięknym hołdem oddanym córce tej ziemi – kobiecie niezwyklej, odważnej, stanowczej w swoich dążeniach, skromnej i błyskotliwej zarazem.

Dzięki zaangażowaniu organizatorów, prelegentów, gości i mieszkańców Kasiny Wielkiej, to wyjątkowe spotkanie pozostanie na długo w pamięci wszystkich uczestników, jako dowód na to, że warto pielęgnować wspomnienia, które budują tożsamość i łączą pokolenia.

Mamy nadzieję, że postać Lilian, pamięć o niej i jej twórczości będzie trwała w naszej lokalnej świadomości, będzie powodem do dumy i inspiracją dla młodszych generacji.

„Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury”

ELŻBIETA CIĘŻADLIK

Dzieciństwo między Kasiną Wielką a Ameryką

Urodziła się 13.09.1912 roku w Kasinie Wielkiej, a zmarła w wieku 91 lat – 27.11.2003 roku we Wrocławiu. Przyszła na świat w rodzinie Józefa Kicmala i Katarzyny zd. Świerk. Była pierwszą z ośmiorga rodzeństwa w niezamożnej rodzinie chłopskiej. Jej matką chrzestną była reemigrantka ze Stanów Zjednoczonych, dlatego też na Emilię, – bo takie miała imię – wołano Lilian. W wieku 7 lat Lilian została oddana na wychowanie bezdzietnej amerykań-

skiej rodzinie. Była bardzo zdolnym dzieckiem – ukończyła z wyróżnieniem humanistyczne Liceum Ogólnokształcące, uzyskując wyróżnienie w postaci dwuletniego stypendium, które pozwoliło jej wstąpić na Wydział Filologii Angielskiej na University of Chicago. W 1934 roku ukończyła studia filologiczne, uzyskując stopień doktora; rok później ukończyła prowadzone równolegle studia prawnicze i została magistrem prawa Uniwersytetu Stanowego Illinois.

Studia i literackie początki

Zadebiutowała w 1926 roku wierszem do szkolnej gazetki *Ryzykowna podróż*. Następnie powstawały jej pierwsze książki w języku angielskim: *Soda Fountain Girl* (Barmanka) i *Młoda miłość*. Za tom opowiadań *Młoda miłość* w 1932 roku od miasta Chicago otrzymała nagrodę.

Miłość i tragedia w młodości

Przeżywając wielką miłość, w 1930 roku wyszła za mąż za młodego adwokata, Roberta Seymoura. Niestety, miłość ta nie trwała długo; jej mąż zginął tragicznie w wypadku samochodowym. Po tej tragedii Lilian odwiedziła po raz pierwszy od wyjazdu z Kasiny Wielkiej swoich rodziców. Opisała to w swojej książce w języku polskim pt. *Dag córka Kasi*.

Dziennikarka w Europie i wojenne losy

W latach 1936–1939 pracowała jako korespondentka dla nowojorskiego dziennika *Morning World*. Przyjechała do Europy, nie wiedząc, że zostanie już tutaj na stałe. Pisała antyhitlerowskie korespondencje zatytułowane *Z Berlina*. W tym czasie poznała swojego drugiego męża, Tadeusza Tułasiewicza, który był attaché prasowym i handlowym Konsulatu Generalnego w Królewcu. W 1939 roku przyszedł na świat pierwszy syn Tułasiewiczów – Jerzy. W czasie okupacji poprzez Lwów dotarła do Kasiny Wielkiej, gdzie została tłumaczką przy obsłudze partyzanckiej radiostacji. Następnie państwo Tułasiewiczowie wyjechali do Krakowa, gdzie Lilian pełniła funkcję przedstawiciela Czerwonego

Krzyża i zajmowała się powracającymi z obozów jeńcami alianckimi.

Po wojnie – praca i życie we Wrocławiu

Po wyzwoleniu pracowała w Polpresie jako redaktor serwisu zagranicznego. Poznała wówczas wiele ludzi, którzy później tworzyli środowisko literackie Wrocławia. Tam poznała również wybitnego pisarza Jalu Kurka, z którym szybko się zaprzyjaźniła. Od maja 1945 roku, wykorzystując dobrą znajomość angielskiego, podjęła pracę tłumacza w ambasadzie amerykańskiej w Warszawie. Po trzyletnim pobycie w Warszawie państwo Tułasiewiczowie wyjechali do Wrocławia, aby tam zamieszkać na stałe.

Mateczyna walka o syna

29 września 1952 roku przyszedł na świat ich drugi syn, obdarzony przez los zespołem Downa. Pisarka, mimo namów, nie zgodziła się na aborcję. Tadeusz Tułasiewicz był gotów oddać syna do zakładu dla dzieci upośledzonych, jednak Lilian nigdy się na to nie zgodziła, walcząc o niego z całą mateczyną miłością. Mąż nie mógł się z tym pogodzić; ich małżeństwo zaczęło się rozpadać, aż wreszcie doszło do rozwodu. Lilian mobilizowała wszystkie siły i środki, aby leczyć syna. Po wielu wysiłkach i operacjach udało się poprawić jego stan zdrowia – zaczął chodzić, mówić, interesować się muzyką i językami (poznał angielski, niemiecki i trochę francuski). Odwiedzając swoje rodzinne strony, postanowiła zakupić niewielki domek na Gruszowcu, który wyremontowała, a w 1974 roku spędziła w nim pierwsze wakacje z rodziną. Pod koniec lat 70. odkryto u niej ciężką chorobę – białaczkę. Pisarka jednak nie poddała się i walczyła z nią, ciągle powtarzając:

Ciągle umieram. To jest to! Kocha się życie – gdy się ciągle umiera.

Twórczość literacka i nagrody

Lilian Seymour-Tułasiewicz jest autorką powieści: *Dag córka Kasi*, *Dzielnica Wielkich Kufrów*, *Ostatnie lato*, *Trzy miłości*, *Kochanek z Nigerii*, *Konstancja*, *Miłość ma barwę popiołu*, *Pa-*

rada aniołów, *Notatnik szpitalny*, *Pasport do nieba* oraz cyklu opowiadań i artykułów publicystycznych. Debiutowała w 1926 roku wierszem *Ryzykowna podróż*. W języku angielskim wydała m.in. *Soda Fountain Girl* (Barmanka) oraz tom opowiadań *Młoda miłość*, za który w 1932 roku otrzymała nagrodę miasta Chicago.

Za swoją twórczość odznaczona została m.in. Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, nagrodą miasta Wrocławia za całokształt pracy twórczej oraz wieloma innymi wyróżnieniami i nagrodami. Zmarła we Wrocławiu, 27.11.2003 roku.

Opracowanie: ELŻBIETA CIĘŻADLIK
Gminna Biblioteka Publiczna w Mszanie
Dolnej z siedzibą w Kasinie Wielkiej

PROGRAM OSŁONOWY "NA ZDROWIE SENIORZE"

DLA KOBIET 60+ ORAZ MĘŻCZYZN 65+ ZAMIESZKUJĄCYCH
STAŁE NA TERENIE GMINY MSZANA DOLNA

**TERMIN ZŁOŻENIA
WNIOSKU
02.11.2025R.
- 20.11.2025R.**

WYMAGANE DOKUMENTY

- oryginały faktur wystawionych przez aptekę za okres od maja 2025r. do października 2025r., obejmujące jedynie leki wydawane na podstawie recepty zawierającej dane osoby na rzecz której nastąpiła realizacja recepty, nazwę wydanego leku, jego cenę i ogólną kwotę do zapłaty
- kserokopie recepty lub kod e-recepty wystawionej na nazwisko osoby uprawnionej obejmującej leki wymienione na fakturze
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające przyjmowanie leków stałych
- dokumenty potwierdzające wysokość dochodu osoby uprawnionej oraz członków gospodarstwa domowego;

PODSTAWOWE KRYTERIA

- miesięczne wydatki na leki stałe wystawione przez lekarza przekraczają kwotę 30zł
- obowiązuje kryterium dochodowe:

 gospodarstwo jednoosobowe
- dochód nie może przekroczyć 3030zł/m-c

 gospodarstwo wieloosobowe
- dochód na osobę nie może przekroczyć 2057,50zł/m-c

SPOSÓB ZŁOŻENIA WNIOSKU

- wnioski można składać w formie papierowej w pokoju 5 i 6 w budynku Urzędu Gminy Mszana Dolna na parterze

WYSOKOŚĆ ŚWIADCZENIA JEST UZALEŻNIONA
OD LICZBY OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM
UPRAWNIONYCH DO OTRZYMANIA POMOCY

liczba osób uprawnionych w gospodarstwie domowym	maksymalna kwota świadczenia
1 osoba	900 zł
2 osoby	1320 zł
3 osoby i więcej	1800 zł

ul. Spadochroniarzy 6
34-730 Mszana Dolna

www.mszana.pl

Gmina Mszana
Dolna

(18) 33-10-541

Szczegółowe informacje oraz
formularz wniosku dostępny na
stronie www.mszana.pl oraz
w siedzibie Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Mszanie Dolnej